

SLOVENEK

Velja po pošti:

na celo leto naprej . . . K 40—
na en mesec . . . „ 3.50
na Nemčijo celoletno . . . „ 45—
na ostalo inozemstvo . . . „ 50—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 38—
na en mesec . . . „ 3—
V upravi prejeman mesečno . . . 2.50

Sobotna izdaja:

Za celo leto . . . K 8—
na Nemčijo celoletno . . . „ 10—
na ostalo inozemstvo . . . „ 12—

Inserati:

Enostopna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 50 v
za dva- in večkrat . . . „ 45—
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:

Enostopna petstvarsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenredni ne-
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vzni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, opake 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 50.

Pretekli teden.

7. maja se snide avstrijski državni zbor. Nemške stranke imajo neprestano posvete, kakšno stališče naj zavzamejo nasproti vladi. Nemško-nacionalne stranke niso prišle doslej še do nikakega sklepa, pač pa so krščanski socialci sklenili, da ne gredo v opozicijo. Eni in drugi so pa svedeno zavrnili očitek s slovanske strani, da odpovedujejo cesarju in državi zvestost. — Češke in jugoslovanske vrste stoje sklenjene slejkoprej. — Ta teden sta zborovala finančni in brambni odsek. — Na Ogrskem vladna kriza še ni rešena; demisijski dr. Wekerlejevega kabineta je cesar sprejel, a nove vlade še ni imenoval. Sporno točko tvori volilna reforma, ki bi jo Tiszovci radi vrgli ali pa docela izpridili, delavstvo jo pa brezpogojno zahteva. V Budimpešti so se vršile v tem znamenju močnejše demonstracije. — Poslancu Jarcu so zagotovili na Dunaju, da v južnih deželah — torej tudi na Kranjskem — ne bo novih rekvizicij. — S. L. S. je objavila svoja nova pravila, ki temelje vseokozi na katoliškem, narodnem in demokratičnem načelu. — Jugoslovanska javnost je zvedela, da je msgr. dr. Lampe vložil na dunajsko nunciaturu ovadbo proti svojemu knezoškofu. — Ukrajinski zastopniki so bili pri ministrskem predsedniku in vložili ugovor proti vsakim morebitnim dogovorom, ki bi kršili brestovsko mirovno pogodbo na škodo Ukrajincem. Tudi proti kakim tajnim dogovorom s Poljaki glede državnopravnega stališča vzhodne Galicije in Ukrajine so se zavarovali. — Radi ukazov nemškega vojaškega poveljnika, ki so na škodo kmetom in na korist veleposelnikov, je ukrajinska vlada demisionirala in ukrajinski zastopniki na Dunaju in v Berlinu sta proti postopanju nemškega generala podali ugovor. — V Podoliji so ukrajinski kmetje sovražno nastopili proti poljskim ulancem. — Med Turčijo in Belgarijo je nastala radi turške zahteve po bolgarski zemlji ob turško-bolgarski meji velika napetost. Tudi med Ukrajino in Rumunijo so strune zaradi Besarabije zelo napete. Sklepanje mirovne pogodbe z Rumunijo zato ne gre od rok. — Livonijo in Estonijo, kateri deželi pripadata po mirovni pogodbi v Brestu Litovskem Rusiji, hoče Nemčija anektirati v obliki personalne unije. — Alzaški deželni zbor se je te dni sešel. Ker je nemški cesarski namestnik deželno zastopstvo v naprej obvestil, da se v deželnem zboru ne sme nič omeniti bodočnosti dežele, zato so poslanci v deželnem zboru sploh molčali, da tako molče protestirajo. — Nemčija je te dni poslala Nizozemski noto — nasprotniki pravijo ultimatum — v katerem zahteva poleg drugih važnih stvari tudi prosto uporabo železniške proge, ki vodi iz Dalheim ob prusko-nizozemski meji čez Nizozemsko v Belgijo. Nemčija se pri tem sklicuje na svojo pogodbo z Nizozemsko iz l. 1874. Nizozemska se pa sklicuje na svojo nevtralnost, a zdi se, da brez uspeha, kajti nizozemski zunanji minister Loudon je izjavil, da je položaj zelo resen. — Guatemala je napovedala Nemčiji vojno in stopila na stran Združenih držav. — Irci se z vso silo upirajo uvedbi vojaške službene dolžnosti v svoji deželi. Priredili so splošno stavko in na nešteti shodih protestirali proti angleški nameri. Samoupravo odklanjajo. — Velika borba na zapadu se nadaljuje. Nemci še vedno napadajo in dosežajo večje ali manjše uspehe, vendar nič odločilnega. Pa tudi nasprotniki poizkušajo s ofenzivo zdaj tu zdaj tam, a brez posebnega uspeha. — V noči od 22. do 23. aprila je udrila skupina manjših angleških ladij v belgijski pristanišči Ostende in Zeebrügge in potopila ob

vhodu po par starih z betonom napolnjenih ladij, da bi nemškim ladjam zaprli pot. Angleži so obstreljevali obrežne naprave in se tudi izkrcali. Nemci so se ljuto branili in prizadeli Angležem precej izgub na ladjah in ljudeh. — Na italijanskem slabo vreme ovira večja podjetja. — Na Finskem in v Ukrajini Nemci prodirajo dalje in so sedaj udarili na Krim.

Cesarica Zita.

Danes drugič praznuje cesarica Zita svoj god. Spominjamo se pri tej priliki onih slavnostnih člankov v avstrijskem časopisu, ko je stopila na prestol poleg svojega soproga tudi ona — žena in mati. Dolgo let je preteklo, odkar pri nas nismo imeli na cesarskem prestolu — tudi žene. Ljudstvo, ki monarhično misel pojmuje sicer primitivno, a idealno, je globoko čutilo, da v hiši, kjer ni požrtvovalne žene in krščanske matere, ni pravega sijaja in ne pravega veselja in sreče.

Kakor nam zgodovina na eni strani slika velike žene, a z neženskimi lastnostmi na prestolu, ki niso trosile med svoje ljudstvo tiste miline in dobrote, ki je lastna le plemenitimi ženskim srcem, tako pa imamo na drugi strani heroične zglede junaških žen, požrtvovalnih soprog in krščanskih mater tudi na zlatih prestolih.

In nam se zdi, da je ravno danes posebno umesten trenutek, da povdarimo veliko in altruistično geslo, ki vodi cesarico Zito v njenem zasebnem in javnem življenju: »Plus pour vous que pour soi!« (»Več za druge ko zase!«) To plemenito krščansko geslo si je izbrala Zita, ko je zasedla prestol in temu geslu do vseh konsekvenc zvesta deluje kot cesarica v krogu svojih otrok, ob strani svojega soproga povsod. To geslo je pravi in sijajen izraz ženskega srca in ženske duše. Kaj je ženski lepšega in plemenitejšega ko žrtvovati se za druge, žrtvovati se v tišem delu, v notranjem zatajevanju ter v zatajeni boleti. Karitativno delo, delo za reveža, bolnika, ljubezen do zavrnjenih in žaljenih in teptanih, pomoč lačnim, bičanim in krvavečim — to je široko, neizmerno polje za karitativno delo plemenitih ženskih src. Toda danes je ves svet ena sama velika rana, ves svet množica bičanih, lačnih, teptanih in na smrt obsojenih. Vsega tega gorja tudi vsa najbolj požrtvovalna srca ne zmorejo več olajšati. Pomoč je le ena: »Ljubite se med seboj!« — ta sveta beseda naj bi zopet prišla med trpeče človeštvo v podobi miru, zaželjenega božjega miru.

Ko možje omagujejo in obupujejo nad uspehom svojega dela in prizadevanja — pa jim idealizem ženske plemenitosti da pobude in poguma. In koliko neuspehov so že imela prizadevanja plemenitih mož,

da bi dosegli človeštvo in mu vrnili ljubezen — žensko plemenito srce jih dviguje nad vsemi ovirami do nadaljnjega dela. Žena je negacija vsake sile, sovražnica vsake krivice, oznanjevalka ljubezni in miru. Kulturno stanje vsakega naroda cenimo pa po tem, koliko imajo v njem zaslonbe ideje, katerih naravna nositeljica je žena.

Če pogledamo danes po Slovenskem, vidimo, da je cel narod edin s svojimi ženami in dekletki, ki so, kakor še nikdar poprej dvignile prapor ljubezni, pravičnosti in miru. Ves narod naš se klanja našim ženam in devam od mestnih gospodičen do kmetijskih mater ter gorskih pastaric, ki niso izpovedale nič drugega kakor to, kar je lastno vsakemu plemenitemu ženskemu srcu: ljubezen, pravičnost in mir božji. Le na tej podlagi more ozdraviti človeštvo od strašnih ran, ki mu jih seka sedanja vojna dan na dan. In tisti, ki so zavrgli te ideje, so povzročitelji vsega tega gorja, ker se naslanjajo na sovraštvo, silo, krivico in meč.

Če danes lahko ugotavljamo, da je pri nas zmaga ideja trpetih in žrtvujočih se žena, kako radi bi isto ugotovili tudi povsod drugod. A plemenito geslo cesarice Zite ne najde umevanja povsod, še vedno malikujejo vojskovodje in državni maliku, ki je meč in sovraštvo, krivica in nasilje obenem. Za vse plemenite človeške ideale imajo le grožnjo ali zasmeh.

Plemenita parmska princezinja, sedaj trpeča avstrijska cesarica, se pa vedno z enako vnemo oklepa svojega gesla: »Več za druge ko zase.« Njeno delovanje za

uresničenje po vojski zamorjenih krščanskih in ženskih idealov spremljajo z molitvami na ustitih trpeče matere, žalujoče vdove, zapuščene in bedne žene ter osiroteli otroci in prosijo blagoslova za njo, njenega soproga, za blagor njene krščanske družine ter za mir in srečo krvavečim ljudstvom.

Jugoslovanski narod, narod teptanih, ponižanih, zaničevanih ter narod v krvi in gladi umirajočih pozdravlja danes iz dna svoje duše to srčno ženo na cesarskem prestolu, katere geslo in delo nam je simbol vseh tistih idej, ki so predpogoj za srečen in blagoslovljen razvoj doslej tako skušanega človeštva.

Zita, bodi nam pozdravljena!

Slovenci, Slovenke.

Nepopisno je gorje, katero je sedanja vojska prizadejala našim goriškim rojakom! Malo je dežel, ki bi bile v vojski toliko trpele, kakor ta našemu srcu najbližje stoječi del slovenske domovine! Sovražnik je že davnej moral zapustiti deželo in goriški rojaki se polagoma vračajo iz begunstva v svojo domacijo. Z vročim hrepenenjem so pričakovali ta srečni čas vrnitve. Toda doma jih čaka žalost, razočaranje, obup! Domovja so jim razrušena, cvetoča polja, rodovitni vinogradi in travniki opustošeni, gozdovi uničeni, vse poljedelsko in drugo orodje ter oprava uničena ali ugrabljena. Nimajo živil, nimajo orodja, nimajo vprege, nimajo strehe ali — zemlja kriči po obdelovanju. Toda kako naj delajo praznih rok?

Pomaga naj vlada, kakor je njena dolžnost! Ta pa dela tako počasi in nezadostno, da vračajoči se begunci obupavajo. Utegne se zato zgoditi, da začno razprodajati svoja zemljišča tujcem.

Slovenci! Naša dolžnost je, da takoj pomagamo in Goriško ohranimo svojemu narodu!

V pomoč Goriški se je osnoval »Kranjski pomožni odbor za obnovitev Goriške« s sedežem v Ljubljani, ki si je svoje delovanje razdelil v tri odseke: a) kmetijski, b) stavbni, c) finančni odsek.

Za danes stopa pred slovensko javnost »Kmetijski odsek« z nujno prošnjo:

Darujte kmetijsko orodje, pa tudi pri stavbnem delu in v gospodinjstvu potrebno orodje in opravilo! Marsikje imajo tega orodja več, nego ga doma rabijo. Kdor more, naj to daruje, tudi če je nekoliko poškodovano. Odbor bo že poskrbel, da se tako orodje popravi. Kdor pa ne more podariti orodja, naj ga pa da na razpolago za primerno ceno, ki naj vpoštevata dobrodelni namen odbora.

LISTEK.

Nesmrtinost.

Veliki dogodki ohranjajo male ljudi. Le-ti prehajajo z onimi v bodočnost, v zgodovino, v nesmrtnost.

To je tako kakor z operetnimi melodijami in besedilom. Tu traja nesmrtnost vsekakor samo par let, pa vse eno: v pevnih melodijah se ohrani trapasto besedilo kakor preparat v špiritu.

S svetovnozgodovinski dogodki preidejo slučajno tudi imena ljudi, vklepana vanje kakor muha v jantar, na potomec.

Ultimat Srbiji, ta vpoklicni razglas svetovne vojne, je podpisal grof Berchtold kot avstrijski-ogrski zunanji minister.

Sto let pozneje: »Poljanec, kako se je imenoval avstrijski minister, ki je l. 1914. podpisal svetovni ultimatum Srbiji?

Poljanec tega ne ve.

»Sedite, nevednež.«

Nevednež bo, kdor ne bo vedel, da je bil grof Berchtold l. 1914. avstrijski-ogrski zunanji minister.

Nedavno sem ga videl. Na dirkališču. Dolg tenak, sledanten, v črnih črtah.

kukalo ob strani. Na ustnah avstrijski aristokratčni smehljaj: mešanica dobrodušnosti in samoljubne domišljavosti. Mlad je videti. Nobenega sivega lasu. Po mojem mnenju bi moral imeti tisti, ki je odprl vozna vrata svetovni vojni, tako glavo kakor Montblanc: pokrito z večnim snegom. Ampak nič tega: grof Berchtold je tisto malo epizodo očividno dobro prebavil.

Morebiti postane še enkrat zunanji minister, kdo ve? Politični razvoj se suče pri nas očitno nazaj. Za Czerninom Burian; zakaj ne za Burianom Berchtold? Če celo astronomični čas, ki ga določajo večna ozvezdja, po lastni volji pomikamo nazaj in naprej, potem moremo pač tudi brez težav enako ravhati s političnim časom, ki ga določajo umrljivi ljudje. In končno se zaključi svetovna vojna pod ministrom grofa Berchtolda s tem, da Srbija sprejme avstrijski ultimatum iz l. 1914.

Država bo potem ostala pred nami kakor kmet, ki je zapravdal vse premoženje, pokazal ženo in otroke, sedanost in bodočnost — ampak odnehal ni. In Srbija nas sedaj pozna.

Vsekakor, pa naj že bo kakorkoli, grof Berchtold je že sedaj nesmrten. Bil je zraven, ko se je začelo; to je nepozabno, kakor radi bi pozabili. Stal je na voglu, ob katerem je človeštvo napravilo pro-

kletstva vredni okret, se obrnilo in šlo nazaj. Vsi, ki so tedaj tam stali, so nesmrtni.

V zgodovino pridejo vsi, ne zato, ker so bili, ampak bili tamkaj, na voglu. Slučaj na potu reši njihova imena v večnost.

To nesmrtnost dobi smrtnik nekako tako, kakor 1.000.000 obiskovalcev v razstavi zlato uro. Neke vrste glavni dobitek.

Tak glavni dobitek sta dobila n. pr. l. 1618. gospoda Slawata in Martinitz, ko sta padla na tisti kup gnoja, iz katerega je vzcvetela tista smešna, klavrna, človekoljubna, kratka in majhna vojna, ki se imenuje »tridesetletna vojna.«

Naša vojna traja že veliko, veliko dlje! Tudi ta ima — kakor najbrže vse vojne — svoj izvor v kupu gnoja. In celi kup je nesmrten. Vsa ta šara ljudi, dokumentov, dejstev in besed pride v muzej večnosti.

Tri milijone Francozov je od l. 1914. v duhu največjega junaštva in hrabrosti in ne vem kaj še revno poginilo na bojiščih. Sto imen izmed njih bo morda ostalo v spominu francoske narodne anekdote.

Toda kot neugasljiva luč gori na nebu nesmrtnosti zvezda: Poincaré.

Ker je v času, ko se je tragedija začela, sedel v loži.

Vsi, ki so sedeli takrat v dvornih in diplomatskih zbornicah, so nesmrtni. In tistim, ki bodo koncem igre sedeli v njih, je zajamčena enaka zgodovinska neumrljivost.

Ubogi grof Czernin!

»Gorenjec, imenujte mi avstrijske državnike, ki so za časa svetovne vojne igrali vlogo!«

»Grof Stürgkh, grof Tisza, grof Berchtold.«

»In morda grof Czernin, kaj ne?«

»Prosim, gospod profesor, tega nismo imeli. Ta je samo v drobnem tiskanem besedilu.«

(Po »Prager Tagblattu«.)

V slovo gorskemu župniku.

Vaš cenj. list je prinašal izpod peresa g. župnika Škerjanca črtice o našem črnovojnem bataljonu, o našem življenju na gorah ob Soči. Pisal je o naših bojih z Lahom, o gorski zimi polni nevarnosti in nesreč, a povedal je tudi o veseljih urah slovenskih fantov. Naš bataljon bo sedaj uvrščen v polk, iz katerega je bil izšel. Tako se poslavljamo in žalostnega srca se poslavljamo od našega svečenika, ki je bil duša našemu življu zunaj na fronti.

Po letih bogat izkušnje, je bil v srcu poln mladosti, poln upanja, roke njegove

Kdor ne more darovati orodja, naj daruje v denarju, da se omogoči oddajati nakupljeno orodje po nižani ceni.

Razdelitev nabranih predmetov se je poverila »Goriški zvezi gospodarskih zadrug v Gorici«, ki bo v tem oziru poštupa dogovorno z vsemi gospodarskimi organizacijami na Goriškem.

Po možnosti naj se darujejo ali ponudijo v nakup sledeči predmeti:

Razni lahki plugi, lahke brane rovnice, različne motike, krampi, lopate, grablje, vile, kose, srpi, osle in klepalce, sekire, žage, vejnike, krivce, škarje za drevje in trte, škafi, golide, polovnjaki, kadi in druge vinske posode, kletarsko orodje, gospodinske potrebščine in sploh vse, kar se da rabiti v kmetijskih gospodarstvih.

Slovenci, Slovenke! Velika so bremena, ki nam jih nalaga današnji čas, vendar naj se nihče ne odtegne delu za pomoč težko preizkušeni solnčni Goriški, ki je pretrpela svoje gorje za nas! Zlasti nujno prosimo, da se zavzamejo za stvar č. gg. duhovniki in učitelji, ter župani in občinski predstojniki, ki naj blagovolijo v svojem okolišču organizirati zbiranje in odposiljanje darov.

Orodje naj se pošilja na naslov: Gospodarska zveza v Ljubljani.

Denar naj se pošilja z označbo: »Za Goriško« na naslov: Zadruga zveza v Ljubljani.

Ljubljana, 15. aprila 1918.

C. kr. kmetijska družba za Kranjsko. — Zadruga zveza v Ljubljani. — Zadruga zveza v Celju. — Goriška zveza gospodarskih zadrug v Gorici. — Gospodarska zveza v Ljubljani. — Zveza slov. zadrug v Ljubljani. — Zadruga centrala v Ljubljani. — Goriško kmet. društvo v Gorici.

Državna kriza.

Odgodena seja državnega zbora.

Dunaj, 26. aprila. (K. u.) Seja poslaniške zbornice sklicana s 30. aprilom, se je z istim sporedom preložila na 7. majnik.

Parlament odgoden.

Dunaj, 26. Dogodki v poslanski zbornici se počasi jasne. Vlada bi rada dobila časa za nadaljevanje svojih prizadevanj in pomirjenje razgretih duhov. Ministrski predsednik dr. vitez pl. Seidler se je zglasil pri zborničnem predsedniku dr. Grossu in mu izrazil vladno željo, da se sklicanje zbornice odgodi. Takoj so se sešli v zbornici navzoči člani predsedstva. Uspeh je bil ta, da se zbornica odgodi za nadaljnjih osem dni.

Večina nemško-nacionalnih poslancev proti vladi.

Dunaj, 26. »Politische Tagebücher« pišejo, da je dejstvo, da se pretežna večina nemško-nacionalnih poslancev zavzema za opozicijsko stališče in da so na vsak način za ohranitev proste roke. Nemško-nacionalna zveza in nemško-nacionalna stranka odklanjata vsako obvezo nasproti vladi.

Nemški nacionalci začno z vlado nova pogajanja.

Dunaj, 26. V večerajšnji seji vodstva nemško-narodnih strank se je večina izrekla proti temu, da so posamezni parlamentarci brez posebnega pooblastila začeli z vlado pogajanja in izročili formalne zahteve, ki jih ni bila odobrila celokupna

zveza. Delalo se je na to, naj se ta pooblaščenja proglase za neobvezna in naj se pošljejo k ministrskemu predsedniku novi moške z novimi nalogi. In sicer naj bi bila nova posredovalca poslanca Urban in Dinghofer. Poslanec Teufel, ki zavzema v nemško-narodnih strankah zelo osamljeno stališče, je v vodstvenem odboru stavil predlog: Zveza nemško-narodnih strank sklene, da se njeno stališče nasproti vladi ni izpremenilo. Pričakujejo, da poslanec Teufel izstopi iz frakcije.

Gospokozbornična večina se umika.

Dunaj, 26. Politična javnost smatra zadnji razvoj v postopanju gospokozbornične večine za umikanje. »Politische Rundschau« priobčuje iz poučenih krogov: Postopanje gospokozborničnih strank že iz vsega početka ni imelo nobene osti proti sedanjim vladam, marveč je veljalo le ohraniti ustavnopravni oblik. Gospokozbornični skupini sta poslali svoje odposlanstvo tjakaj, kamor je kazala ustavna pot: k ministrskemu predsedniku. Iz izjav kabinetnega načelnika je bilo znano, da bi bil le radi osebnega stališča gospokozborničnih strank nasproti njemu izvajal posledice. Stvar nemških gospokozborničnih strank pa ni mogla biti, da bi češkim prizadevanjem pomagale do zmage, posebno jim je moral vzbuditi pomisleke takojšen poizkus na slovanski strani, da bi osumnili državno zvestobo in dinastično čustvovanje Nemcev. Povzročiti krizo Seidlerjevega ministrstva se ni nameravalo; ravnotako ni imelo postopanje najmanjše osti proti predsedniku gosposke zbornice princu Windischgratzu. Zastopniki obeh skupin so nasproti ministrskemu predsedniku izrazili željo, naj se odstopni prošnji kneza Windischgratza ne ugodijo.

Bitka na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 26. aprila. Uradno:

Zahodno bojišče: Napad armade generala Siksta pl. Armina na Kemmel je popolnoma uspel. Višina Kemmel, ki gleda daleč po flandrijski ravnini, je naša.

Po močnem obstreljevanju s topovi je pehota generalov Siegerta in Eberhardta včeraj večkrat nasosila. Francoske divizije, ki so jim v okviru angleških čet poverili obrambo Kemmela in Angleže, ki so se pri Wytschaeti in Dranoeteru strnile z njimi, smo vrgli iz njih postojank. Vzeli smo velike razstrelilne udrtine pri St. Eloi, kakor tudi kraj sam. Osvojili smo veliko betonskih hiš in utrjenih hiš, ki leže na bojišču. Vas in goro Kemmel so vzele z naskokom pruske in bavorske čete. Pod varstvom topništva, ki je kljub težavnemu ozemlju sledilo napadalcem, je prodira pehota na mnogih točkah do potoka Kemmel. Vzeli smo Dranoeter in višine severozahodno od Vleugelhoeke. Bojne letalne skupine so z velikim uspehom napadale zadaj ležeče ceste, na katerih so se živahno premikala sovražna vozila in čete. O plenu večerajšnjega dne se nam poroča, da smo ujeli dozdev več kot 6500 ujetnikov, večinoma Francozov, med njimi sta tudi en angleški in en francoski polkovni poveljnik.

Južno od Somme nismo mogli držati Villers-Bretonneuxa, v katerega smo bili vdrl, proti sovražnim protinapadom. Nadaljni močni protinapadi so omagali tik vzhodno od vasi pri gozdu in vasi Hangard,

ki smo ju iztrgali sovražniku. Število ujetnikov v tem bojnem odseku se je zvišalo na 2400.

Med Avro in Oiso se je le od časa do časa oživel ogenj, sicer se ni nič važnega zgodilo.

Saske stotnije so na zahodnem bregu Moze naskočile francoske jarke in udrle v Regmévillo in se vrnilo nazaj v svoje črte, ko so izpolnile dano jim nalogo.

Berlin, 26. aprila zvečer. Sovražnikovi protinapadi na Kemmel in na bojišču južno od Villers-Bretonneuxa so se s težkimi izgubami ponesrečili.

Francosko poročilo.

Pariz, 25. aprila popoldne. Bitka za vas Hangard, kjer so ponoči Nemci osredotočili vse napore, se je z vso silo nadaljevala. Francoske čete so se hrabro branile in so večkrat protinapadale z uspehom. Vas smo izgubili, a so jo Francozi zopet vzeli; na koncu koncev je ostala Nemcem za ceno velikih žrtev. Francozi drže neposredne vhode v Hangard, proti katerim Nemci kljub večkratnim poskusom niso mogli z naskokom prodreti.

Pariz, 25. aprila popoldne. Silni topovski boji so se bili ponoči južno od Somme. Francozi so velikokrat z manjšimi napadi na raznih točkah bojne črte motili sovražnika, posebno vzhodno od Lasignya, med Mietto in Aisne, v smeri proti Beconvauxu, pri Epangesu, v Loreni in v Vogezih. Francozi so privedli gotovo število ujetnikov, sicer je bilo ponoči povsod mirno.

Angleško poročilo.

London, 25. aprila. Uradno: Cel dan so silno napadali francoske in angleške postojanke na črti severno od Bailleuila do vzhodno od Wytschaete; na tej črti so se posebno silno borili pri Dranoeterju, Kemmelu in pri Vierstraatu. Vrstili so se napadi s protinapadi, tekom katerih so prisilili zvezne čete, da so izpraznile tudi tiste postojanke, ki so jih zjutraj držale.

Južno od Somme smo z uspešnimi protinapadi na postojanke, ki nam jih je v Villers-Bretonneuxu in v okolici včeraj vzeli sovražnik, prenesli svojo črto naprej blizu do naše prejšnje črte. Ujeli smo nad 600 mož. Vas je zdaj v naših rokah.

London, 26. aprila. Uradno: Na bojni črti od Bailleuila do Hollebeke je trajala cel dan borba z zelo premočnim sovražnikom. Čete zaveznikov so prisilili, da so prepustile tla; sovražnik se je ustal na gori Kemmel.

× × ×

Kemmel, katerega so vzeli Nemci, je 170 metrov visok grič, od katerega je do Yperna kakih 5 kilometrov, do važnega prometnega križišča Poperinghe pa še do 10 km hoda. Točka je važna, ker se s hriba vidi daleč po flandrijski ravnini. Angleži in Francozi so zato Kemmel protinapadali, a kakor poročajo Nemci, so se ti protinapadi ponesrečili. Osvojitev Kemmela tvori člen v načrtu obkolitve Yperna, ki ga Angleži in Francozi z vso silo branijo.

Južno od Somme so Francozi in Angleži s protinapadi iztrgali Nemcem Villers-Bretonneux in napredovali iz gozda Hangard, kjer se je tudi včeraj bila bitka. Nemci poročajo, da so tam sovražne protinapade odbili.

Wolffovo poročilo.

Berlin, 26. aprila. Wolff: Armada generala Siksta pl. Armina je z osvojitvijo Kemmelskega griča in obeh sosednjih postojank od prekopa Comines-Yperna do zahodno od Dranoeterja (štiri kilometre severozahodno od Bailleuila) priborila nov, velik uspeh. V tem odseku, katerega smatrajo najvažnejšim v angleški obrambni črti, so šele pred nekaterimi dnevi nadomestili angleške divizije, ki so veliko pretrpele, a tudi nada na pomoč Francije, katere se Anglija vedno bolj poslužuje, jih je varala. Ko so nemške čete v ranih jutranjih urah dne 25. t. m. po kratki, a izredno učinkujoči topovski pripravi spretno naskakovale strma slemena Kemmelskega hriba, je omagal odpor Francozov ravno tako hitro, kakor je omagala obramba Angležev vzhodno in zahodno od gore Kemmel, a severozahodno od Wytschaete se je Anglež silno branil v betonskih stebrih, ki so deloma še ostale iz bitke pri Wytschaeti; z vzornim sodelovanjem pehote in topništva smo zlomili angleški odpor. Z naskokom smo vzeli po vrsti tri močne sovražne postojanke eno za drugo. Bavarci so pod vodstvom princa Franca vzeli vas Dranoeter s silnim bojem. V vasi so ujeli enega francoskega bataljonskega poveljnika in več sto Francozov in Angležev. Nič manj kakor tri francoske in angleške divizije so na tej čisto ozki bojni črti nastopile. Angleži ne prikrivajo svojega razočaranja vsled male odporne sile Francozov, a Francozi so razjarjeni ker morajo iti povsod jemati za Angleže kostanj iz žrjavice. Nemške izgube so tudi tu razveseljivo nizke, dasi je gora Kemmel sovražniku izredno olajšala obrambo. Neki ujeti angleški častnik je

moral pripoznati da na poti do zbirališča ni videl niti enega mrtvega Nemca.

Nemški letalci so napadali rezerve in sovražna krdela, ki so se valila nazaj, s strojnimi, ročnimi granatami in z bombami.

Izgube Nemcev.

Berlin, 26. aprila. (K. u.) V glavnem odseku nemškega državnega zbora je general Wrisberg nastopil najostreje proti govoricam, ki so se širile iz državnega zbora, češ da je vojno ministrstvo v tajni odsekovi seji poročalo o izredno visokih izgubah nemških čet pri ofenzivi na zahodu. General Wrisberg je rekel, da ni nikdar tega rekel in da vrhovno vojno vodstvo o nenavadno visokih izgubah ničesar ne ve. Rekel je, da nemški oklopni vozovi sovražne prekašajo.

Angleške mine pred izlivom Šelde.

Haag, 26. aprila. (K. u.) Na vprašanje člana druge zbornice Knobla je nizozemski mornariški minister Rambonett odgovoril: Poročilo časopisja, da so Angleži položili pred izliv Šelde mine, je resnično. Doslej so našli 8 min. Nizozemsko ministrstvo je vsled tega protestiralo pri angleški vladi.

Churchill o položaju na bojišču.

Amsterdam, 26. aprila. (K. u.) Churchill je v spodnji zbornici izjavil: V sedanjih velikih pettedenskih bitki so izgubili Angleži vsled ognja granat ali pa po sovražniku 1000 topov, 4000 do 5000 strojnica in toliko streljiva, kolikor ga izdelajo v enem ali v treh tednih. Kljub temu so že koncem minulega tedna nadomestili vse izgube. Zdaj je na bojiščih več topov kakor prej. Nemški vojni minister je groteskno pretiraval in podvožil angleške izgube. Strojnic so poslali še enkrat toliko na bojišče, kolikor so jih izgubili. Letal je dovolj, da letalne skupine sproti izpopolnjujemo. Vsak izgubljeni oklopni voz smo z boljšim nadomestili. Velikanske množine streljiva za puške, ki smo ga izgubili, ne napravijo vse angleške tvornice v enem mesecu, a rezervnih zalog še nismo pričeli.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 26. aprila. Uradno: Na jugozahodni bojni črti nobenih posebnih dogodkov.

Dogodki na morju.

Dunaj, 26. aprila. Uradno: Oddelek naših rušilcev je ponoči od 22. na 23. aprila napadel na južnem Jadranskem morju proti cesti Otranto. V boju z lahkimi sovražnimi bojnimi silami smo močno poškodovali sovražni rušilec. Naše enote so se vrnilo brez izgub in poškodb.

Poveljstvo mornarice.

Italijansko poročilo.

Rim, 26. aprila. Uradno: V Villarsu so prekoračila naša naskakevalna krdela tri vrste žičnih ograi in nepričakovano napadla središnje postojanke pri Valmorbi in pri Dossu, ujela 16 vojakov in uničila daleč okoli obrambne naprave in utrdbo na cesti v Roveretto, nakar so se vrnila z ujetimi ujetniki v svoje črte, med tem ko je obstreljevalo sovražno topništvo brez uspeha napadalni odsek. Precej živahen topovski boj na Asiškimi visoki planoti in v dolini Brente. Naš ogenj je povzročil pri sovražnih baterijah v Asiški kotlini in na planoti Foge požare in eksplozije. Nad Coneglianom je sestrelil naš ogenj dve sovražni letali.

Splošna glenz va sporazuma.

Curiah, 26. aprila. Ententa namerava izvesti velikopotezno protiofenzivo tako na zahodu, kakor tudi v Italiji, Makedoniji in v Palestini, da razbremeni glavno bojišče v Franciji in na Flandrijskem.

Napetost med Nemijo in Nizozemsko.

Iz Haage poročajo 26. t. m.: Minister Loudon je v drugi zbornici izjavil: Zbornica ve, da so radi znanega vprašanja o prevozu šute in peska nastale težkoče z Nemčijo. Razgovori niso brezpogojno neugodno izpadli, a vlada se zaveda, da je položaj resen. Zbornica je nato v tajni seji razpravljala. Loudon se je o položaju posvetoval s konventom seniorjev. Nizozemsko vrhovno poveljstvo je ustavilo začasno dopuste. — »Allgemeen Handelsblad« piše, naj se javnost za to ne vznemirja, ker se mora previdno postopati. — »Times« poročajo iz New Yorka: Tu sodijo o zahtevi Nemčije, naj Nizozemsko dovoli prevažati po nizozemskih železnicah in kanalih vojno blago, da je ta zahteva enaka svoječasni zahtevi belgijskemu kralju, ki bi bil moral dovoliti prevoz nemških čet in vojnega blaga in zavzeti stališče prijateljske nevtiralnosti. Nemčija zdaj Nizozemski pojasnuje, da namerava Nemčija ponoviti belgijsko nasilstvo, če Nizozemska odkloni, kar zahteva od nje. V Washingtonu so prepričani, da Nizozemska ne bo odnehal.

vedno odprte za pomoč. Pazil in varoval je našo korist, njegova kočja bila je odprta vsakemu, in vsak ki je iskal pri njem pomoči, jo je dobil. Hodili so k njemu očetje mnogih otrok, da bi jim pomogel po cesarski naredbi dospeti v zaledje, on sam je poizvedoval po edinih preostalih sinovih, da so jih odpustili s fronte. Če je bilo napraviti kako ulogo, prošnjo, vsak je poiskal našega gorskega župnika. In kakor je bil plemenit in neumoren v človekoljubju, tako vnet je bil v opravljanju svojega vzvišenega poklica kot duhovnik. »Saj nas res hoče vse gorke spraviti v nebesa,« se je o priliki letošnje velikonočne spovedi oglasil neki hudomušnež, in v resnici je opravil celi bataljon svojo dolžnost, če se ne šteje par protestantov. Pri njegovi službi božji so se zbrali vsi častniki celega našega pogorja. Kot doma v nedeljo so prišli naši črnovojaški k opravilu. Iz jarkov, z visokih sten, iz strelskih jarkov se je vse shajalo; pozabili smo pri njegovih besedah, polnih dobrega upanja, na naše gorje. In bilo je opravilo v času, ko je poljubljalo solnce naše planine, ravnotako ko v megli, snegu in viharju. In ko so merile granate v soških ofenzivah svojo pot preko naših glav, daroval je naš svečenik, gospod župnik Škerjanc sv. mašo. Neustrašeno je on tedaj dnevno opravil službo božjo vzlic neprestani smrtni nevarnosti. In izprosil nam je Njegovo pomoč — sreča nam je bila vedno mila. — Med nami je odprl pot tovarištvu. Ljubav do naše slovenske domovine nas je vse strnila. Tako ste minuli dve leti naše zmago-slavne brambe v Krnskem podorju. Na-

počila je ura našega pohoda v Italijo. A v velikih pohodih brzega napredovanja se je sanitetna skrb pokazala nezadostno. Naš g. župnik je postal pravi samaritan našega bataljona in potem vseh, ki so obležali in jih je našel v bolnišnici, nadlegi in stiski. Velike postave kot je, smo ga videli za nami, kako je nosil pomoč premnogim ranjencem, organiziral njih oskrbo. In tako se imajo vsi ti ranjenci, katere je izgubil naš bataljon v gorovju Krna, njemu zahvaliti, da jih je rešil gotovega pogina. Število njegovih varovancev v Italiji je pa doseglo tisoče; 2 vojaški bolnici je s pomočjo laških zdravnikov sam organiziral, ki jih je potem prevzela vojna oskrba.

Vedno dalje je šla naša pot v sovražno deželo. Bogastvo tam je rodilo pohlepe, divje razpoloženje preželo naše vojake. In tu se je skazal naš gorski župnik v vsej svoji veličini. »Roke proč bojte se osvete in plačila!« Vsak je odnehal, vsak ubogal. — Tako je šlo, dokler nas ni sedaj zadnji-krat obiskal na gori Tomba, ko smo bili v trdem boju, in nam zopet nosil tolažbo kot nekdanj!

Poslavljamo se v vojni službi, a tesna vez med g. župnikom in nami ostane, vez ljubezni do naše domovine. Dal Bog kmalu svidenje v domovini! Vso srečo g. župniku na daljnih potih!

Ravno izvemo, da je Nj. v. n. novo podelilo gosp. župniku Škerjancu k drugim odlikovanjem sedaj Najv. cesarsko zahvalo, s priznanjem mečev. Čestitaje g. župniku, se z njim veselimo!

Pred mirom z Rumunijo.

Berlin, 26. aprila. (K. u.) Dr. pl. Kühlmann, ki je odpotoval sinoči na Dunaj, odkoder odpotuje z avstrijsko-ogrskim zunanjim ministrom baronom Burianom v Bukarešt, je včeraj v razgovoru z voditelji strank državnega zbora temeljito pojasnil vprašanja, ki so v zvezi z rumunsko mirovno pogodbo. Njegovim izjavam, v katerih se je dotaknil tudi vprašanja dinastije, je sledila kratka razprava. — »Vossische Zeitung« poroča, da sklepajo udeleženci posveta iz izjav državnega tajnika, da bodo v najkrajšem roku sklenili z Rumunijo formalno mirovno pogodbo.

Napad na Zeebrügge in Ostendo.

Angleški izkrcevalni poskus pri Zeebrügge.

Amsterdam, 26. aprila. (K. u.) Reuter poroča o napadu na Zeebrügge: Ko je križarka »Vindictive« privzela do pomolja, so jo z obe strani pomolja obstreljevali s strojnimi puškami in težkimi baterijami. Izkrcevalni oddelki so se zbrali na krovu. Oba poveljnika sta padla, predno sta mogla dati povelje za napad. Ali moštvo je bilo izvrstno. V najhujšem ognju se je spustilo 16 čevljev globoko na pomolj. Moštvo ene havbice je pripravilo top za strel. Vsi mošje so bili pobiti. Tudi drugo moštvo je bilo uničeno, nakar je prevzelo top tretje moštvo. Poveljniku »Iris« sta bili odstreljeni obe nogi. Granata je udarila na krov in razpočila med 56 mornarji, ki so čakali na povelje, da se izkrcajo. 49 mošje je bilo ubitih, 7 ranjenih. Druga granata se je razpočila v spodnji kabini in ubila 4 častnike in 26 mošje. V celam je »Iris« izgubila 77 mrtvih in 105 ranjenih.

London, 25. aprila. Uradno: Poročilo o napadu na Zeebrügge izjava, da so obe stari križarki »Intrepid« ni »Inhigenyo«, ki sta bili naloženi z betonom, zavozili tam na obal tako, da leži ena križarka vzhodno, druga pa zahodno od kanala in da ležita zdaj tako pred njim, da tvorita latinski V. Poročilo pristavlja, da je kanal najbrže zaprt. — Wolff pristavlja: Temu nasprotno opozarjamo na uradna pojasnila našega admirala štaba.

Berlin, 26. aprila. Wolff poroča: Boji za nasipe Zeebrügge in Ostendo se nam predstavljajo vedno bolj kot sijajen uspeh našega orožja nasproti v vseh podrobnostih pripravljenosti, z največjimi sredstvi in brezobzirnostjo izvedenega podjetja zapreti kanal in izkrcati čete. Obramba naše obale se je skozi in skozi obnesla. Angleži so nameravali, kar dokazujejo operacijske karte, ki smo jih našli, potopiti zapiralne ladje tik pred zatvornico in v njej. Križarke »Vindictive«, ki se je pripeljala pred nasip, naše težke baterije v megli niso mogle videti in jo zato niso obstreljevale. Topovi na nasipu so pa že pričeli obstreljevati križarko, ko se je bližala in so med vojaki povzročili uničbe. »Vindictive« je precej, ko je izkrcala ljudi, izgnila težko poškodovana v megli. Angleške zapiralne ladje in izkrcevalne križarke, ki so napadle Ostendo, so tudi zelo poškodovane in so se potopile daleč pred vhomom tik pred obalo. Sovražnik ni dosegel svojega namena, da bi bil onemogočil delovanje opiralšč naših podmorskih čolnov: podmorske vojske ni niti eno uro prekinil. Skozi vhode in izhode so vozile že 24. t. m. torpedovke, včeraj pa kakor ponavadi naši podmorski čolni. Čudimo se, ker je sovražnik šele zdaj izvedel tak poskus, ki pač kaže, da mu tiči nož na vratu.

Ogrska zbornica.

Budimpešta, 26. aprila. Nadaljevali so glavno razpravo o začasnem proračunu. Urmanczy je zahteval, naj uvedejo v ogrskem delu armade precej mažarščino in naj galiskim polkom prideli črnovojniške premeste k ogrskim polkom. Navay se je pečal z rekvizicijami. Rekel je, da je velika večina za kompromis v vprašanju volilne preosnove. Po Wekerlovem govoru so sprejeli začasni proračun.

Italijanski parlament.

Curih, 26. aprila. (K. u.) Italijanska zbornica je sprejela z 247 proti 69 glasovom zakonski načrt o podaljšanju legislativne dobe. Vladi je zbornica dvakrat izrazila zaupnico in sicer prvič s 192 proti 103, drugič pa z 235 proti 70 glasovom.

Zgodovina bele lise.

Včeraj je bilo naše poročilo o izredni seji občinskega sveta ljubljanskega zaplenjeno od naslova do zadnje pike. V tej seji je ljubljanski župan dr. Tavčar obžaloval demonstracije, ki so jih vprizorile ženske in otroci, ter ugotovil, da izgrede niso imeli nobenega političnega značaja. Zanimivo in za poslovanje ljubljanske policijske cenzure nad vse značilno je, kako in zakaj je bilo naše tozadevno poročilo konfiscirano.

Takoj po seji občinskega sveta je policijski cenzor dr. Skubl telefoniral naše

mu uredništvu, naj mu pošljemo poročilo o seji v predcenzuro. Vpoštevaje težke razmere smo to lojalno še isti večer storili. Dr. Skubl je naše poročilo cenzuriral, črtal, kar se mu je zdelo za objavo neprikladno, ostalo odobril. Ko je bilo poročilo že stavljeno, nam je naslednji dan dr. Skubl telefonično naročil, da moramo poročilo vnovič predložiti. Ko smo to storili, smo dobili okrog 11. ure ukaz, da smemo poročati le po besedilu uradne »Laibacher Zeitung«. Dovolj obširno poročilo uradnega lista bi morali torej šele prevajati. To je bilo nemogoče, če naj se list ne zakasni.

Cenzorjevega naročila nismo mogli izvršiti in nismo hoteli. Prvič zato ne, ker je bilo naše poročilo že odobreno in se ne nameravamo ravnati po hipnih muhah ljubljanskega cenzorja. Drugič zato ne, ker naročila, naj prevedemo svoja poročila iz »Laibacher Zeitung«, ne smejo postati usus.

Uradni list je imel pri seji občinskega sveta prav tako svojega poročevalca kakor mi svojega, njegovo poročilo je šlo prav tako v cenzuro, kakor naše. G. dr. Skubl si gotovo znatno olajša delo, če cenzurira samo nemško poročilo in ostalim listom naroči, da ga prevedejo, toda te prakse ne bomo priznali, dasi vpoštevamo cenzorjevo zaposlenost. Če hoče dr. Skubl liste uniformirati, nam bo moral pošiljati uradne in slovenske pisane komunikacije.

Ne dyomimo, da bo tudi to naše stališče dr. Skublu nov dokaz, kako prevladuje v »Slovincu« veleizdajniške tendence. V to njegovo osebno mnenje se ne vtikamo, a da začne enkrat s slovenskim časopisjem dostojno ravnati, za to se bomo po svojih skromnih močeh potrudili.

Poziv somišljenikom S. L. S.

S. L. S., ki se je na zboru zaupnikov dne 27. decembra 1917 potrdila, hoče z vsemi močmi delati za vsestranski napredok slovenskega naroda v vsakem, narodnem in gospodarskem oziru.

Za to delo pa neobhodno potrebuje lastne pisarne, ki naj bo njena centrala. Nemudoma se mora napraviti statistika somišljenikov, uravnati organizacija, dobiti pregled potreb posameznih krajev. Somišljeniki žele večkrat zaupnih pojasnil v političnih, kulturnih in gospodarskih zadevah. Vse to bi bilo delo dobre pisarne.

Za pisarno pa je poleg drugega treba skušenega tajnika, ki naj posvečuje ves svoj čas in svojo dušno moč stranki. Seveda pa mu je treba zagotoviti življenje in obstanek, da se bo lahko z vsem srcem žrtvoval le temu delu.

Tako dobro pisarno hočemo takoj ustanoviti. Zanj potrebna gnotna sredstva pa nameravamo nabirati potom strankinega sklada, v kateri naj vsak strankar prispeva svoj dar.

V ta namen se obračamo do vseh naših denarnih zavodov, naših zadrug in vsakega somišljenika s prošnjo, naj se kmalu spomni strankinega sklada, ki bodi naša častna zadeva. Kdor stranko ljubi, naj jo ljubi ne samo z besedo, ampak tudi v dejanju.

V Ljubljani bomo pobirali mesečno na polo, po deželi pa bodo prevzeli to delo krajevni odbori, ko se ustanovijo. Dotlej pa naj tudi dežela pošilja naravnost v Ljubljano, na naslov: Sklad S. L. S. v Ljubljani.

Ljubljana, 20. aprila 1918.

Načelnstvo S. L. S.

Politične novice.

+ Velik manifestacijski shod v Postojni. V nedeljo, dne 5. maja se vrši ob pol štirih popoldne v Postojni v prostorih hotela ogrske krone manifestacijski shod za jugoslovansko idejo. Nastopijo državni poslanci dr. Anton Korošec, dr. Lovro Pogačnik in dr. Vladimir Ravnihar. — Notranjci, vsi ta dan na shod!

+ Velik narodni tabor na Bizeljskem. Dne 12. majnika 1918 ob 3. uri popoldne se vrši na Bizeljskem velik narodni tabor. Govorili bodo predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, poslanec dr. Benkovič in en hrvaški poslanec. — Shod ob štajersko-hrvaški meji bo navdušena manifestacija Slovincov in Hrvatov za majniško deklaracijo in za samostojno in svobodno jugoslovansko državo.

+ Protinemške demonstracije v Ljubljani. Nemški listi označujejo zadnje izgrede v Ljubljani kot protinemške demonstracije. Ta vest je enostavno neresnična. O tem se lahko vsak prepriča, kdor si ogleda Ljubljano. Nemci so se že oglasili in skušajo iz dogodkov, katere je povzročila beda, kovati zase politični kapital, da hujkajo proti nam in nam vzamejo politične pravice.

+ Štajerski deželni odbor proti majniški deklaraciji. Štajerski deželni odbor je v svoji seji dne 26. aprila 1918 na predlog deželnega odbornika Stallnerja sprejel naslednji sklep: Deželni odbor vojvodine

štajerske kot vrhovna avtonomna oblast za celo deželo izraža svoje prepričanje, da se mora smatrati v državnopravni izjavi jugoslovanskih poslancev z dne 30. maja 1917. zahtevana jugoslovanska država kot resna nevarnost za nadaljni obstoj monarhije. Ker bi morala imeti ustanovitev jugoslovanske države za posledico, da bi se raztrgala tudi kronovina štajerska, smatra deželni odbor za svojo dolžnost, da svareče opozori na težko škodo, ki preti celokupni deželi v gospodarskem in nemškemu prebivalstvu v spodnji deželi pa v narodnem oziru. — Sklep so naznanili c. kr. ministrskemu predsedništvu in namesništvu.

+ Proti Jugoslaviji. Državno društvo nemške delavske stranke je na svojem shodu dne 25. t. m. sprejelo resolucijo, v kateri se izreka proti slovenskim željam, da bi se združili z jugoslovansko državo.

+ Sodstvo Parmske hiše. Nemci so spravili na dnevni red vprašanje o sodstvu Parmske vojvodske hiše. Dejanski stan je ta-le: Parmska vojvodska družina je potem, ko se je vojvodina Parmska združila s Sardinijo in so Parmci zgubili prestol, spadala pod pristojnost uradnih sodišč. Ko se je princezinja Cita parmska poročila z avstrijskim prestolonaslednikom, je vlada državnemu zboru štirikrat predložila zakonski načrt, s katerim naj bi Parmska vojvodska družina dobila predpravo, da bi spadala pod sodnost najvišjega dvornomarsalskega urada. Te predprave naj bi postali deležni: princ Elija Parmski, njegova žena in njegovi zakonski otroci prve stopnje; potem vdova vojvodinja Marija Antonija Parmska, bratje princa Elija za lastno osebo, njihove žene in zakonski otroci prve stopnje in končno Elijeve sestre do moštive. Državni zbor tega zakonskega načrta ni rešil. Dne 19. julija 1916 je izšla Stürgkhova naredba na podlagi § 14., ki je uveljavila navedeni zakon. Nujnost je vlada utemeljila s tem, da stoji zapuščinska razprava po vojvodi Parmskem pred zaključkom. Ta naredba po § 14. pride pred zbornico, da jo potrdi; sedaj je v justičnem odseku. — Dolej so uživale v Avstriji predpravo pododnosti naslednje osebnosti: Grof Meranski, suveren knez Lichtenstein, v Avstriji bivajoči člani starejšega rodu Burbonske hiše, brat suverena kneza Liechtensteina, princ Avgust Koburg-Gotha, vojvoda Filip Virtemberski, princ Aleksander Virtemberski, vojvoda don Miguel Braganški in princ Gustav Saško-Weimarski.

+ Nova mirovna stremjenja? Iz Milana se 25. t. m. poroča, da je 24. t. m. na milanski borzi vrednost mirovnih papirjev brez posebnega povoda poskočila in da so vojni papirji padali. Na borzi so namreč govorili, da se dela na mir. Registriramo.

+ Gorico bi radi. »Alldeutsches Tagblatt« poroča iz »zanesljivega vira«, da se stekajo v Berlinu zbrani denarji za obnovitev Gorice v prvi vrsti v slovenske roke. S temi denarji nakupujejo v trumah doseljeni Slovenci obširna zemljišča, tako da mesto vedno bolj izgublja svoj mešanorječni značaj in postaja središče jugoslovanske politike. Treba je stremeti za tem, da bodo razdeljevanje pomožnih denarjev iz Nemčije nadzorovala nemška obrambna društva, da se tako prepreči nadaljno oškodovanje južnoavstrijskega nemštva. Značilno za veter, ki veje tamkaj, je dejstvo, da se otpritev nemških šol z vsemi sredstvi zavlakuje, dočim živa slovensko učitelstvo vso možno podporo in nastopa tudi temu primerno samozavestno in polno nad. Tu doli na jugu se nam zdi, da je dunajske kroge napadla jugoslovanska norost, kajti le tako si je mogoče tolmačiti dejstvo, da so tu postavili kozla za vrtnarja. — Botrstvo Berlina se že razodeva.

+ Črno-rdeče-zlato na levo zadaj. »Alldeutsches Tagblatt« ve povedati to-le: Nedavno so nemški krogi v Ljubljani priredili patriotično dobrodelno predstavo v nemškem gledališču. Tem povodom so hoteli oder okrasiti z zastavami. Mestni poveljnik je pa prepovedal izvesti črno-rdeče-zlate zastave. Nemci so se pritožili, nakar je mestni poveljnik dovolil, da se smejo črno-rdeče-zlate trobojnice postaviti »levo zadaj« na odru v nevsihljivi obliki. Vsenemški list beleži to z dobrim dovipom, da naj bi dosledno veljalo tudi za nemške čete na bojišču, da naj se ob naskokih in v bojih postavijo »levo zadaj« na nevsihljiv način.

+ Izgon Čehov iz Ogrske. Praga, 26. aprila. Češki listi poročajo, da je ogrska vlada večje število Čehov izgnala iz Ogrske. Izgonski odlok se sklicuje na panslavistične spletke. Češki poslanci se bodo v tej zadevi obrnili na avstrijsko vlado.

+ Bodoči litvinski vojvoda. Med saško vlado in nemškim državnim vodstvom se vrše razprave o litvinskem vprašanju. Pri prikloplitvi Litve k Saški pride z gotovostjo v poštev princ Friderik Kristjan Saški kot vojvoda Litve.

+ Podaljšanje legislativne dobe italijanske zbornice. Zbornica je sprejela zakonski načrt, s katerim se podaljša postavodajalna doba za eno leto.

+ Wekerlu zopet poverjena sestava vlade? Iz Budimpešte se neoficielno poroča: Cesar je v četrtek zvečer bivšemu ministrskemu predsedniku dr. Wekerlu zopet poveril nalogo, naj sestavi vlado in reši krizo v smislu svojih zadnjih izjav in v ogrski poslanski zbornici. Wekerle je rekel v tem govoru, da bi morali nadaljevati pogajanja za kompromis, ker diference niso tako velike, da bi morala nastati v deželi kriza. Wekerle se je včeraj posvetoval s politiki in upa, da čez nekaj dni stavi vladarju konkretne predloge.

+ Kühlmann in Burian odpotovala v Bukarešt. Dne 26. t. m. sta odpotovala pl. Kühlmann in Burian v Bukarešt.

Vladimir G. Korolenko o padcu carizma in svetovni vojni.

Najbolj razširjena ruska knjiga je slovit brošura pisatelja Vladimira Galaktinoviča Korolenka, ki je izšla lansko pomlad po marčni revoluciji v Petrogradu na prigovarjanje prof. Miljukova. Imenovana brošura je izšla, da bi popularni in med preprostim narodom kakor med inteligenco priljubljeni pisatelj obrazložil najširšim krogom poljudno in splošno lahko umljivo, zakaj je moral pasti carski režim, zakaj je bil odslovljen car in kakšna so pota Rusije, kakšen cilj ruske države in vsega njene prebivalstva v svetovni vojski.

Vladimir G. Korolenko je napisal torej brošuro »Padenije carstva« (Padec carstva), ali, kakor pravi podnaslov: »Razlaga preprostim ljudem o dogodkih na Ruskem«. Brošura, katere je prišlo že doslej do tri milijone prevodov med ljudi, je bila preložena in prosto kolportirana v Nemčijo. Zda beremo v nekaterih nemških listih oceno tudi o izdaji, izšli v Lausanne v Švici in nemški kritiki jako hvalijo poglavja, katera govorijo o senčni strani carskega režima, a predvsem o tem, kar je zagrešil Nikolaj II., ki je kaznovan za svoje napake pred vojsko in po vojski s svojim padcem in z izgubo prestola.

Ali jako razočaralo, da prevaralo je nemške kritike poglavje z naslovom: »Velika vojska«, v katerem ruski pisatelj jasno dokazuje, kakšen razloček je bil med rusko-japonsko vojsko 1904/05, tako nepopularno nekoč, in današnjo svetovno vojsko, v kateri gre za usodo in tvorbo bodoče Evrope, za življenjske temelje Rusije in vsega Slovansva. (Pismo I. 1917.) Vsled tega so bile gospodarska duma, vse gubernije in široki sloji z vso energijo za vojsko in morajo v njej zdržati do srečnega konca. Ruskih porazov v vzhodni Prusiji (1914 in 1915) je bil po Korolenkovi sodbi kriv samo Suhomlinov in njegov nestvor Mjasojedov, ki je izdal sovražniku važna poročila, za kar so ga obesili. Car in njegovi najbližji svetovalci pa so bili krivi, da se je ruska armada v letu 1915. v Karpatih morala umakniti, ker ni imela ne topov, ne pušk, ne streliva.

S tem poglavjem in splošno s celim zaključkom Korolenkove brošure je nemška kritika jako nezadovoljna. Tako očita neki C. E. Gley v »Deutsche Warschauer Ztg.« pisatelju Korolenku, kako da je prevaril nemško sočutje in priljubljenost, katere je bil kot resnico in pravicoljuben ruski pesnik v Nemčiji zmeraj deležen. No seveda Tolstoj je bil vendarle večji karakter! — vzdihuje dr. phil. C. E. Gley. Škoda, da več ne živi, on bi bil to brošuro pač drugače pisal! A še povsem drugačno bi bilo poglavje o svetovni vojski pri znanem in svetovno spoštovanem stališču Tolstega zoper vojsko. Zakaj v Levu Tolstemu je bila baje najbolje »vtelesena resnična prava duša ruskega naroda«. Korolenko jo je izdal s svojim pozivom k nadaljnjemu vojskovanju.

Nravni nauk: ruskega pisatelja hvalijo Nemci, če kritizira ostro ruske razmere, carja, dvor itd., splošno ga hvalijo, potem je pravi pesnik. Čislajo njegov značaj in pravicoljbnost. Poglejmo na slučaj M. Gorkega. A toliko da zavzame svoje narodnostno stališče v svetovni vojski — ojoj! Takoj je po njegovi slavi, po njegovi simpatiji, zbudil razočaranje, in tudi če je pisatelj še tako velik in resničen pesnik kakor je Vladimir G. Korolenko.

A naravnost sentimentalno mehkužni so Nemci v spominih na rajnega Tolsteja. Pač jasno. Njih občudovanje pač ne velja toliko Tolstemu kot pesniku in umetniku, ampak v veliko večji meri kot nabožnemu modriranu in socialnemu sanjarju »trinajestemu apostolu«, graditelju božjega kraljestva na zemlji, zagovorniku poglobne ideje, »ne upirati se zlu«. Njegov nauk so v obili meri inkasirali Nemci že tako v kaosu druge ruske revolucije, ovojce z njega so trgali v obili meri tudi pri sklepanju miru v Brestu-Litovskem. Ali sami si luksusa Tolstega naukov ne žele, zakaj duši nemškega naroda ni nič tako odaljeno kakor čisti idealni, skoraj preveč krščanski nauk Tolstega. Če bi bil Lev Tolstoj učakal sedanjo svetovno vojsko in bi bil živel v Berlinu, stavimo, da bi bil končal v Spandavi!

Dnevne novice.

— **Vojaška veselica na Ježici pri Ljubljani.** Začamo na Ježici pri Ljubljani nastanjeni topničarji prirede jutri ob pol 5. uri popoldne v svojem demovanju na korist akcije »Karlova teden« proti vstopnini ene krone vsakemu pristopno veselico, koje spored obsega narodne in karakterne plesne, produkcije jezdecu-umetnikov, nastope glumačev, pevcev zabavnih kupletov. Za povratek v Ljubljano je poskrbljeno, ker se tokrat kamniški vlak ustavi tudi na Ježici. — Zaloga puntigamskega piva v Ljubljani je moštvu za to veselico požrtvovalno dala na razpolago več sodov piva, za kar se ji poveljnik tem potom najtopleje zahvaljuje.

— **Iz kamniškega okraja.** V Vašem listu beremo, da hodijo po deželi zopet komisarji, ki rekvirirajo baker, posebno bakrene žgalne priprave. V našem okraju ne bodo dobili veliko, bolj gotovo nič, saj so nam leta 1916. pobrali skoraj vse. Čudno bi pa bilo, da bi si upale take komisije v naš okraj, ker nismo prešli za stvar, ki so nam bile odvzete l. 1916., še prav nič. Po drugih okrajih so odvzete predmete že zdavnaj plačali, le v kamniškem okraju smo tako srečni, da smo morali oddati kovinske predmete po najnižji ceni — zastonj!

— **Iz sodne službe.** Prestavljena sta: Okrajni sodnik Peter Keršič iz Postojne v Ljubljano in sodnik dr. Henrik Fohn iz Slovenske Bistrice v Ljubljano. Za okrajne sodnike so imenovani naslednji sodniki: dr. Matej Oršič na Krku, Friderik Koršič v Gorici, dr. Franc Volarič v Buzetu, Anton Buzolič v Pulju in Ernest Peručič v Pazinu.

— **Notarska vest.** Dosedanji notar v Kranjski gori prične 2. maja uradovati v Slovenski Bistrici, kamor je prestavljen.

— **V pokoj je šel celjski okrajni glavar baron Müller.** Ob tej priliki mu je cesar podelil naslov dvornega svetnika.

— **Jubilej vojnega ministra.** Vojni minister gen. pehote Stöger-Steiner bo 28. t. m. obhajal 40letnico vojaškega službovanja.

— **Dinastičnost alpskih Nemcev.** Današnji graški listi ne vedo o cesaričinem godu ničesar povedati.

— **Bukev — tobak.** »Saraevoer Tagblatt« poroča, da uporablja tobačna reži-ja bukovno listje kot nadomestek za tobak.

— **»Zeleni kader«.** V slunjskem okraju, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini so se pojavile razbojniške čete, sestavljene iz vojnih beguncev, ki so oborožene s puškami in bombami. Ljudstvo je prestrašeno. Proti »zelenemu kadru« — kakor se sam oficijalno imenuje — nastopajo sedaj vojaške oblasti, da po možnosti uničijo njegovo oblast. — Tako poročajo hrvaški listi.

— **Skladu S. L. S. sta prispevala:** državni in deželni poslanec č. g. župnik Ivan Hladnik 200 K in neimenovan 50 K.

— **Spomladanski posvet ogreških škofov.** Rimski katoliški škofje latinskega in grškega obreda so se 26. t. m. zbrali na pomladanski posvet v Budimpešti. Posvetu predseduje kardinal knez primas Csernoch.

— **Dva vojaška begunca ustreljena.** Iz Budimpešte poročajo z dne 26. t. mes.: Na podlagi dne 20. marca v Franc Jožefovi vojašnici proglašene prekega sodba sta bila danes zjutraj v vojašnici ustreljena dva vojaška begunca.

— **Utonila je v sredo, dne 24. t. m., v potoku nad Lešami pri mlinu v Hudem grabnu petletna Marija Kržič, hči delavca Šimna Kržič iz Bistrice pri Trzinu.** V kratkem času že drugi slučaj.

— **Vsled pomanjkanja krme in konj so v Budimpešti ustavili promet z omnibusi.**

— **Izgređi mažarskih častnikov v Zagrebu.** Mestni občinski svetovalci mesta Zagreba pobirajo podpise za sklicanje izredne seje občinskega sveta, na kateri nameravajo protestirati, ker so mažarski častniki razbili v Zagrebu veliko hrvaških napisov. Škoda se računa na 10.000 kron.

— **Oprema cekinov in srebrnega denarja.** »Wiener Zeitung« objavlja postavbo s 24. t. m. o opremljenosti cekinov in srebrnega denarja.

— **Ustanova za vojne slepce.** Razpisujeta se dve mesti letnih po 550 kron na novo ustanovljene Anton Luckmannove ustanove za vojne slepce, kateri podeli Kranjska hranilnica v Ljubljani in sicer ako ostane oslepel vojni slepec iz Trsta in Primorskega, kakor iz poknežene grofije Gorica in Gradišče, potem taki iz štajerskega, dalje iz Koroškega in končno iz Avstrije sploh, ter imajo izmed teh pri enaki potrebnosti vselej oni prednost, ki so nemške narod-

nosti. Za vojnega slepca se smatra po ustanovnikovi volji ne samo isti, ki je vsled vojne popolnoma oslepel, ampak tudi tak vojni, kateri je, četudi ni popolnoma slep, ali ni na obeh očesih oslepel, zaradi poškodovanja oči v vojni, pomoči potreben. Vojni slepci te vrste pridejo pa za podelitev te ustanove samo takrat v poštev, kadar ni popolnoma oslepelih posilcev. Kolka proste prošnje za podelitev enega izmed razpisanih ustanovnih mest je vložiti najkasneje do 12. junija l. 1918. potem dotičnega c. kr. okrajnega glavarstva, odnosno mestnega magistrata v Ljubljani pri podpisani deželni vladi. Prošnjak ima treba (tudi kolka prosto) priložiti sledeče listine: 1. Kot dokaz oslepelosti v vojaškem službovanju v vojni superarbitracijsko listino ali vojaško zdravniško spričevalo, iz katerega je natančno razviden čas, da je oslepel edinole vsled vojaškega službovanja v vojni. 2. Nравstveno spričevalo, ki ga izda v policijskem okolišu ljubljanskem stanujočim prosilcem, c. kr. policijsko ravnanje v Ljubljani, drugim pa domače županstvo. 3. Zakoniti ubožni list, ki je lahko združen z nравstvenim spričevalom (točka 2). 4. Domovinski list ali drugo uradno izkazilo, iz katerega je domovinstvo z vso verjetnostjo spoznati. 5. Rojstni in krstni list, ali če je prosilec oženjen, od domačega župnega urada izgotovljeno rodbinsko polo (Familienauskunftsbogen). Na prošnjam mora biti krstno in rodbinsko ime prosilca ter njegovo bivališče (kraj in občina, hišna številka, eventualno tudi trg ali ulica) natančno in razločno napisano. Prošnje, katere niso natančno v smislu zgoraj navedenih predpisov opremljene ali ki se prepozno vložijo, se ne morejo vpoštevati. — C. kr. deželna vlada za Kranjsko. V Ljubljani, dne 23. aprila 1918.

— **Pri obisku gostilne prišel od 24.000 kron.** Poštar pri Sv. Antonu v Slov. goricah Franc Markovič je prišel z gostilničarjem Ignacijem Čehom po opravih v Maribor. Markovič si je hotel kupiti v Mariboru hišo, zato je vzel s seboj dovolj denarja. Zvečer si je šel iskat zabave. Iz gostilne Witzber v Kaserngasse je slišal godbo, zato je šel tjakaj. Ko je zapustil lokal, je bil močno vinjen. Več ljudi iz one gostilne se mu je pridružilo, toda spotoma so izginjali eden za drugim, tako da je ostal Markovič navsezadnje sam ter je končno vendar le opazil, da mu je izginilo z njimi vred 24.000 kron in nekaj listin, glasečih se na njegovo ime.

— **Na dopustu ubit od svoje žene.** Iz Rogatca poročajo: Slaščičarski pomočnik Viljem Pintarič je prišel na dopust. Dne 18. t. m. je grozil z bajonetom, menda v pijanosti, svoji ženi, tašči in štiriletnemu sinu. Družina je zbežala. Nato se je vsedel na klop blizu hiše in tamkaj zaspal. Te prilike se je poslužila njegova žena in ga s sekuro po glavi trikrat tako močno udarila, da je bil na mestu mrtev. Morilko so zaprli.

Koroške novice.

— **k Duhovniške vesti.** Prezentirani so: na župnijo Gunzenberg g. M. Thaler, kanonik v Strassburgu; za Projern provizor K. Jareš, za Ingolstal g. Al. Sponring, provizor v Vafčah, za Naborjet g. A. Patterer, župnik v Twengu. To župnijo je doslej oskrboval Slovenec! — Župnijo Domačale oskrbuje g. Anton Gabron, župnik v Skočdelu.

— **k Novomašnikov je v celovski škofiji** letos 18, med temi samo dva Slovenci, gg. Kuhar Alojzij iz Kostelj in Orel Jurij iz Železne Kaple. Nemcev iz Koroške je 9, iz ostale Avstrije 4, iz »rajha« 3. — Mašniško posvečenje bo dne 23. junija. — Celovška bogoslovna se bo morala s tem letom zaključiti, ker v nižjih letnikih ni več nobenega bogoslovca.

— **k Osebnosti.** Vpokojen je svetnik deželne vlade v Celovcu Rudolf pl. Myrbach-Rheinfeld. Tem povodom je dobil naslov c. kr. dvornega svetnika. — Posebno zahvalo in priznanje je izrekel dež. šolski svet c. kr. okr. nadzorniku v Šmohoru, Fr. Woschitz-u, in nadučitelju v Št. Štefanu ob Zili, Val. Ravnik-u.

— **k Umrl je dne 20. apr. v Celovcu** vsled pljučnega vnetja nadzornik deželnih doklad in revizor koroških rafajzenovk, Emil Tschauer, star 56 let. — V deželni bolnici je umrla dne 21. aprila Apolonija Laussegger, posestnica v Slovenjem Plajbergu, stara 44 let.

— **k Zoper jugoslavijo in močno gibanje** zanjo je, seve »enoglasno«, protestiral tudi občinski odbor v Porečah ob jezeru. V resoluciji so samo znane fraze o »tujih poslancih«. Nas zanima stvar samo v toliko, ker opetovano beremo, kako se ravno tujci, t. j. ponajveč ogrski židje vedno bolj razširjajo po Porečah in okolici, nakupujejo največja podjetja za tujce, tako da domačini v doglednem času, če pojde tako naprej, ne bodo več imeli besede v občini. Tako se suče svet! Eljen!

— **k Pri železniški nezgodi v Spitalu** ponesrečene so slovesno spremili k zadnjemu počitku dne 19. aprila ob ogromni udeležbi. Tri, namreč stojevodjo Al. Fischer ter kurjača Ad. Maček in Jos. Studecki so položili v skupni grob v Spitalu, stojevodjo Jos. Poženel-a prepeljali v Ljubljano, Jos. Grulec-a pa v Beljak.

— **k Nevarnega tatu so prijeli orožniki** iz Št. Ruperta pri Celovcu v osebi 32letnega K. Huberta iz Ulbersdorfa na Češkem, ki je v okolici vkradel stvari v vrednosti 10.000 kron. Bil je pobegnil od pešpolka štev. 94. Ker je bežal, je orožnik vstrelil za njim in ga ranil na stegno. Oddali so ga vojaškemu sodišču. Zaprli so tudi njegovo ženo in zasačili mnogo ukradenih stvari.

— **k Kuriti — prepovedano!** Deželna vlada je strogo prepovedala, da se od dne 25. aprila naprej ne sme kuriti ne v stanovanjih, uradih, delavnicah itd. Ravno te dni pa je v višjih legah padlo visoko snega, ker se nebo noče še ozirati na famozni »poletni čas«. Smešno je že, kake »prepovedi« daje vedno na novo od sebe sicer izstradani »amtsšmigel«.

— **k »Freie Stimmen«** so v dopisu iz Spod. Dravograda nesramno napadle tamošnje kaplana č. g. o. Ben. Krakar-ja, kakor da bi bil na shodu v Št. Janžu napadel Nemce. Lažnjivi dopisnik je hotel s tem zadušiti onemoglo svojo jezo, da so on in njegovi privrženci tako imenitno pogoreli. Zdaj je moral list prinesiti krepke popravke, ki kaže vso lažnivost celovške stare tete in njenega dravogradskega dopisnika.

Primorske novice.

— **p Oblačila za goriške begunce,** nastanjene v Trstu. Tržaško namestništvo razglašajo: C. kr. ministarstvo za notranje stvari je dovolilo enkratno podelitev oblačil tistim revnim, v Trstu nastanjenim goriskim beguncem, ki uživajo državno podporo v gotovini in ki so bili še pred 1. novembrom nastanjeni v Trstu. — C. kr. namestništvu nemu svetniku kot begunski oblasti, ki so ji potrebna oblačila že došla, je poverjena razdelitev. Sedaj dobe ta oblačila begunci mesta goriskega v izmeri danih zalog blaga, potem begunci iz dežele gorške in gradišanske. Tisti begunci, ki menijo, da imajo pravico do podelitve, naj se v naslednjih dneh in po spodaj označeni vrsti osebno in s plačilno polo o pripoznani fim begunski podpori zglašajo v prostorih c. kr. namestništvenega svetnika, oddelek za begunsko oskrbo, v ulici Sanita 10, 1. nadst. v času od 3 do 6 popoldne, kjer se fim po strogi ugotovitvi potrebe izroče potrebna oblačila. Begunci, ki prihajajo v poštev, so povabljeni in sicer po začetnih črkah: A, D, E, F dne 29. aprila 1918, B dne 30. aprila 1918, C dne 2. maja, G, H, J dne 3. maja, K, L dne 4. maja, M, N, O dne 6. maja, P 7. maja, Q, R, T dne 8. maja, S dne 10. maja, U, V, W, Z dne 11. maja 1918. — »Edinost« dostavlja: »Vprašamo c. kr. namestništvenega svetnika, kdaj naj se prijavijo begunci z začetnicami Č, J, Š in Ž.«

— **p Postrežite.** Cecilija Makuc iz Kronberga št. 17, obč. Solkan, okraj Gorica, išče svojega moža Jožefa Makuc. Bil je na laški fronti: Arb. Komp. III. Zug, Feldpost 145. Od božiča 1917 ne ve ničesar o njem. Kdor bi morda o njem kaj vedel, blagovoli naznaniti Ceciliji Makuc, sedaj begunca v Dol. Kamencah št. 15, p. Novo mesto, Dolenjsko, ali pa Posredovalnici za gorške begunce v Novem mestu.

— **p Iščeta se tovarniška delavca iz Podgore** Terpin Anton in Bandelj Ivan. Če kdo ve za njiju naslova, naj to blagovoli naznani proti povračilu vseh stroškov na naslov: Josip Lupin, uradnik, Hermand-Papirgyar, Zolyom megye, Ogrsko.

Ljubljanske novice.

— **Ij Slovesno cesarsko mašo** je opravil danes v proslavo godu presvetle cesarice Zite mil. gospod stolni dekan Kolar ob navzočnosti zastopnikov raznih uradov. Prisoten je bil tudi deželni predsednik ekscelencija grof Attems. Tudi po raznih drugih cerkvah so se v ta namen opravile sv. maše, katerih so se poleg občinstva udeležili učenci in učenke vseh ljubljanskih šol, ki danes nimajo pouka.

— **Ij Šentpeterska Vincencijeva konferenca** ima redno sejo v ponedeljek, dne 29. t. m., ob 8. uri. Vabimo k polnoštevilni udeležbi.

— **Ij Katoliško društvo za delavke** ima jutri ob 6. uri popoldne predavanje v društvenih prostorih.

— **Ij Izgređi v Ljubljani.** »Neue Freie Presse« z dne 26. aprila 1918 poroča iz Ljubljane: Danes popoldne je šlo približno 200 žensk delavskih slojev in begunk k deželni vladi, kjer so zahtevale od deželnega predsednika živili. Deželni predsednik jih je poskušal pomiriti, naker je šla množica v Zvezdo, kjer je demonstrirala pred deželnim dvorcem, kjer stanuje drž. poslanec dr. Šusteršič. Potem, ko so razbili tam več šip, je šla množica, katere se pomne-

žili mladoletni fantje, ne da bi jo bila ovirala policija, mimo nemške kazine, kjer je pobila vse šipe, ki so vredne okroglo 40 tisoč kron, skozi Šelenburgovo in Prešernovo ulico na Mestni trg, kjer je poškodovala šipe več trgovcem in kavarnam. Opoldne se je pritegnilo vojaštvo na pomoč, a demonstrirali in razbijali so tudi popoldne. Izgredov so se udeleževali tudi boljše oblečeni nedorasli dečki in deklice s slovanskimi znaki, prepevajoč narodne pesmi. Policijsko ravnanje je bilo z lepaki prepovedalo zbiranja in odredilo, da se morajo zapirati hišna vrata ob 8, gostilne in kavarne ob 9 zvečer. — Današnja »Tagesspost« objavlja isto vest. Današnji »Grazer Volksblatt« objavlja isto vest pod nadpisom »Nemcem sovražna demonstracija v Ljubljani.« Nas zanima pred vsem tole: Naš list o izgređih, ki smo jih obžalovali, ni smel nič poročati, ker je zavzel ljubljanski cenzor stališče, da bi vsako poročilo vznemirjalo sovražno inozemstvo; »N. Fr. Presse«, ki jo v sovražnem inozemstvu dovolj natančno boro, pa sme objavljati tendenčno zavito poročilo, ne da bi se dunajska cenzura bala vznemirjanja sovražnega inozemstva, česar se je bil naš cenzor, kljub temu, da poročilo celo policijo napada, češ da ni ovirala demonstrantov.

— **Ij Mestna zastavljavnica** naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 2. maja ob 3. uri popoldne dražba v mesecu avgustu 1917 zastavljenih dragocenosti in efektov.

— **Ij Najdeno.** V Strelški ulici se je našla včeraj mala vsota denarja. Kdor ga je izgubil, naj se zgasi v isti ulici št. 22/2, vrata 15. — Dne 22. t. m. se je našla v trgovini trdke Ign. Vok manjša vsota denarja. Zgubil ga je najbrže neki deček, ki je kupil malenkosti. Denar dobi v trgovini.

Ljubljanska aprovizacija.

— **a Mestni aprovizačni odsek** je v svoji včerajšnji seji sklepal o raznih razdelitvah živil na izkaznice ubožnih akcij. Razdeljevalo se bo takoj s prihodnjim tednom ješprenj, kašo, marmelado, mast, zelje, sladkor in cikorijsko. Podrobni razdelilni načrt se za razne kategorije ubožnih akcij pravočasno objavi. Dovoz mleka je zadnje dni padel za 100 litrov vsled vpoklica nekega mlekarja, ki je imel v večjem okolišu svojo nabiralnico mleka. Mestna aprovizacija je takoj napravila vse potrebne korake, da bo vvpoklicanemu mlekarju zopet omogočeno nabiranje mleka. Končno je aprovizačni odsek sklenil pozvati deželno komisijo, da zviša kontingent mesa za najmanj 20.000 mesečno, ker dosedanje dobave nikakor ne morejo zadostovati za preskrbo Ljubljane.

— **a Izdelke iz prekaševalnice** Kranjskega deželnega mesta za dobavo klavne živine bo mestna aprovizacija razdeljevala v svoji prodajalni v Gosposki ulici na bele izkaznice za nakup mesa po sledečem redu: V ponedeljek, dne 29. aprila: od 8. do 10. št. 3200 do 3300, od 10. do 12. št. 3300 do 3400, od 3. do pol 5. št. 3400 do 3500, od pol 5. do 6. št. 3500 do 3600. — V torek, dne 30. aprila: od 8. do 10. št. 3600 do 3700, od 10. do 12. št. 3700 do 3800, od 3. do pol 5. 3800 do 3900, od pol 5. do 6. št. 3900 do konca. — V sredo, dne 1. maja: od 8. do 10. št. 1 do 100, od 10. do 12. št. 100 do 200, od 3. do pol 5. št. 200 do 300, od pol 5. do 6. 300 do 400. — V četrtek, dne 2. maja: od 8. do 10. št. 400 do 500, od 10. do 12. št. 500 do 600, od 3. do pol 5. št. 600 do 700, od pol 5. do 6. št. 700 do 800. Vsaka oseba dobi 1 četrt kilograma; cene se poizvedo v prodajalni.

— **a Meso za gostilne in zavode.** Za gostilne in zavode oddaja mestna aprovizacija meso redno vsak torek in vsak petek popoldne od 2. do 4. v cerkvi sv. Jožefa.

— **a Prodajalci sladkorja** se vabijo, da se zanesljivo v ponedeljek, dne 29. aprila zglašajo v sladkorni centrali pri g. ravnatelju Lillegu, radi nakazila sladkorja.

— **a Razdelitev ješprenja in kaše za Vič.** Mestna aprovizacija ljubljanska bo v ponedeljek, dne 29. t. mes., razdeljevala za pripadnike ubožnih akcij na Viču iz svojega skladišča pri Mühleisnu na Dunajski cesti ješprenj in kašo. Na vsako osebo odpade po 30 dkg ješprenja in 30 dkg kaše; skupaj 60 dkg, kar stane skupaj 30 vin. Določa se naslednji red: od 8. do 9. ure popoldne pridejo na vrsto vse rumene izkaznice B, od 9. do 10. ure rumene izkaznice C s števil. 1 do 300 in od 10. do 11. ure s števil. 301 do konca. Vsaka stran-ka naj pripravi drobiž.

— **a Razdelitev ješprenja in kaše za Moste.** Mestna aprovizacija ljubljanska bo v ponedeljek, dne 29. aprila, razdeljevala za pripadnike ubožnih akcij v Mostah iz svojega skladišča pri Mühleisnu na Dunajski cesti ješprenj in kašo. Na vsako osebo odpade po 30 dkg ješprenja in 30 dkg kaše, skupaj 60 dkg, kar stane skupaj 30 v. Določa se ta-le red: od 2. do 3. ure popoldne pridejo na vrsto vse rumene izkaznice B, od 3. do 4. ure rumene izkaznice C s števil. 1 do 300, od 4. do 5. ure s števil. 301 do konca. — Vsaka stranka naj pripravi drobiž.

a Kruh na izkaznice štev. 38 se dobi zopet v pekarni g. Žužka, Moste.

Prosveta.

pr Natečaj. Na Pogačarjevem trgu v Ljubljani, bodisi na terasi ali pred teraso, se bo postavil pokojnemu dr. Jan. Kreku spomenik iz marmora, obrnjen proti Ljubljani, s stolno cerkvijo v ozadju. Slovenski kiparji se uljudno vabijo, da pošljejo za ta spomenik načrte, v merilu 1:10, na katerih naj se nekoliko tudi očrta ozadje, odboru za Krekov spomenik, v roke gosp. akad. slikarja Rih. Jakopiča, do konca meseca oktobra 1918. Načrti naj se pošljejo brez umetnikovega imena, a z njegovim geslom, v zapečatenih ovitkih; ime pa naj se pridene v posebnem, tudi zapečatenem pismu, na katerem je zapisano geslo. Po preteku roka bo izbral odbor razsodišče, ki bo presodilo poslane načrte. Umetniku, čigar načrt bo po sodbi razsodišča najprimernejši, se prisodi nagrada 1000 K, in on je zavezan, po svojem načrtu, iz označene tvarine, v označenem obmeru izvršiti in postaviti tekmo dveh let po sprejetju načrta spomenik. Skupni stroški za spomenik ne smejo presegati 40.000 K. Kiparsko delo naj bo iz belega marmora; o podstavku bo odločal kipar. — Načrt, ki bo za prvim razsodišču najbolj ugajal, dobi nagrado 500 K. — V Ljubljani, dne 20. aprila 1918. — Odbor za Krekov spomenik.

pr Zahvala. Podpisani odbor se najiskrenejše zahvaljuje slavni Glasbeni Matici za prireditve slavnostne akademije dne 18., 21. in 23. aprila t. l. na čast spominu dr. Jan. Ev. Kreka kot prispevek za njegov spomenik. Zlasti gre hvala g. predsedniku dr. Jos. Mantuaniju za ljubeznivo postrežljivost, gospodu ravnatelju mojstru Hubadu za njegov požrtvovalni trud, govornikom, gospodu stolnemu vikarju Fr. Smodeju, ki je prihitel iz Celovca, da proslavi spomin velikega pokojnika, gospodu mestnemu župniku Fr. S. Finžgarju, ki je z ognjevitimi besedami vnel srca poslušalcev za Krekove vzore, deklamovalcema, gospodu profesorju Iv. Dorniku in gospodu učitelju Andr. Rapetu, ki sta nam podala lepe Gregorčičeve besede v tako krasnem okviru.

Takisto se vsemu slavnemu pevskemu zboru, sploh vsem, ki so pripomogli, da se je dosegel tako sijajen gmeten in še sijajnejši moralen uspeh, za nepozabni užitek lepih dni najpriskrenejše zahvaljuje odbor za Krekov spomenik. — V Ljubljani, 24. aprila 1918.

pr Plaketa dr. Janeza Ev. Kreka. Splitsko »Naše Jedinstvo« piše: Ta teden predava v gledališču don Vinko Brajević nekaj iz življenja pokojnega dr. Kreka, bivšega podpredsednika Jugoslovanskega kluba. Ob tej priliki bodo pri vhodnih vratih razstavljene in naprodaj plakete s sliko pokojnika, katere je v ta namen izdelal naš mladi slikar Mirković. Upamo in priporočamo, da si prebivalstvo z neznatno vsoto denarja nabavi tako lep spomin narodnega prvaka, Mirkovića pa materijsko podpre. S tem bodo imeli naši družinski prostori dvojni spomin: svojih velikih mož in umetnikov.

pr »Luč«, almanak hrvatsko-slovenskih »čikih daka, izide nekako sredi meseca rožnika, vsekakor pa še pred koncem školskega leta. Vsled štrajka stavcev v zagrebških tiskarnah, tiskanje ne gre po redu, kakor bi drugače moralo iti. Oporjamo pa že zdaj, da bo almanah bogat in zanimiv po vsebini in da se je vse storilo, da se zahtevam — kolikor pač danes mogoče — popolnoma ugotovi. Od Slovencev so poslali prispevke: Jože Plot, Bitenc-Radoš, Ivan Stanovnik, Jože Stablj, Fr. S. Segula, Narte Velikonja in drugi. Sprejelo se je le najboljše, za kar nam jamči priznani slovenski urednik. Ker se bo vsled pomanjkanja papirja tiskalo le omejeno število izvodov, svetujemo, da si naroči almanah vsakdo kolikor mogoče hitro; druga izdaja je nemogoča. Cena mu je: za dijake 3 krone, za druge 6 kron. Naročila naj se pošiljajo na naslov: dr. Stjepan Markulin, odvjetnik, Zagreb, Kurelčeva ul. 3.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Občinski zastop v Bolniški Beli je v svoji seji dne 21. aprila 1918 soglasno sklenil na predlog g. župana Ivana Burja, da popolnoma odobrava in kot en mož soglašajo z jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917, ki zahteva združenje vseh v habsburški monarhiji živčih Jugoslovancev v lastno, vsakega državljanstva prostostno državo v okviru mogočnega Avstrije pod žezlom naše prejšnje katoliške habsburške lorenške dinastije. Enako izreka neomajno zvestobo in udanost našemu presvetlemu vladarju in najiskrenejšo zahvalo za njegova miloliubna stremeljenja.

»Jugoslovanski klub« je nadalje prejel sledeče izjave za majniško deklaracijo: Dunajski Slovenke se pridružujejo jugoslovanski deklaraciji; županstvo Cerklje (okraj Krško); komenski župljani (okraj Kamnik) (dodatno 115 podpisov); občinski odbor Javorje nad Poljanami, Kranjsko; občani občine Smarjeta na Kranjskem (363 podpisov); županstvo občine Smarjeta na Kranjskem; prebivalstvo občine Ustje pri Vipavi (325 podpisov); prostovoljno gasilno društvo v Poljanah nad školjo

Loko se je obenem pridružilo k prispevku za dr. Krekov spomenik; može in fantje, žene in dekleta občine Mrzlopole ter njenih vasi: Ivančna Gorica, Mleševo, Skranje, Črnelo in Mala Dobrava pri Zatičini na Dolenjskem (85 podpisov); može in mladeniči, žene in dekleta iz vasi Zatičina, Mekinje, Metnaji, Velika Dobrova, Gorčica in Vir, vsi iz fare in občine St. Vid-Zatičina na Dolenjskem (356 podpisov); može in fantje, žene in dekleta, navzoči na obnem zboru podružnice »Slovenske Straže« v Veliki Ligoj, se navdušeno pridružujejo majniški deklaraciji; obč. odbor občine Anže; občinski odbor občine Gorica; občinski odbor v Kotredžu; krajni šolski svet Globoko; dekleta in žene občine Morje (118 podpisov); može in mladeniči, žene in dekleta župnije Sv. Lovrenc ob Temenici; občina Velika Loka (skupno 310 podpisov); žene in dekleta občine Zatrežec (73 podpisov); žene in dekleta občine Boršt (124 podpisov); občinski odbor občine Lužarje. — Slovenske gospe in gospodične, slovenske žene in dekleta iz Maribora in okolice se izjavljajo odkrito in močno enakovredno za majniško deklaracijo; krajni šolski svet Turje (pošta Dol pri Hrastniku); občina Prekopa (okraj Vransko); občinski odbor občine Pacinje (okraj Ptui); žene in dekleta iz fare Sv. Vencelja (90 podpisov); žene in dekleta občine Cerkovce (župnija Hoče, 62 podpisov); žene in dekleta občine Spodnje Hoče; može in mladeniči, žene in dekleta občine Spodnje Hoče, može in mladeniči, žene in dekleta občine Rogoza (župnija Hoče, 41 podpisov); občinski odbor občine Sv. Martin pri Vurbergu (okraj Maribor); može, žene in dekleta mestne občine Slovenj Gradec; občina Gruškovci (okraj Ptui); begunci iz Wašne pri Lipnici (568 podpisov); občinski odbor občine Trnovci (okraj Ptui); občinski odbor občine Savci (okraj Ptui); žene in dekleta občine Škofja vas pri Celju (vsi: Zadobrova, Leskovec (92 podpisov), Okolica, Arolin (316 podpisov), Sv. Tomaž, Koblek, Selce, Bovše (112 podpisov), Trnovlje (313 podpisov), Ljubčana, Začret, Žepina, Lipovec, Šmilavž, Glinsko (297 podpisov), Runtale, Lahovna, Lešje, Prekorje, Škofja vas, Smarjeta (139 podpisov), skupno 1269 podpisov); občinski odbor Biziljski; občina trg Vojnik (260 podpisov); krajni šolski svet v Globasnici (»Naši mili domovini Jugoslaviji narodno-krepko, jasno mladino! Zato pa z dušo in telom za jugoslovansko deklaracijo!«); občina Gerlava na Murskem polju; županstvo Marija Reka na Štajerskem; občina Krštanec (okraj Ljutomer); odbor občine Mihalovci pri Ormožu; odbor občine Vitan; duhovščina dekanije Videm ob Savi; krajni šolski svet v Zakutu pri Brezicah; hranilnica in posojilnica pri Sv. Jurju ob južni železnici; občina Zbigovci-Lastomerje; Slovenci in Slovenke župnije Kapela pri Gornji Radgoni; slov. može in mladeniči, žene in dekleta občine Sv. Primož nad Muto (157 podpisov); može in mladeniči, žene in dekleta iz Škal; zveza prostovoljnih gasilnih društev v političnem okraju Ljutomer (gasilna društva občin: Cven, Cezanjevič, Stročja vas, Pristava, Noršenci-Babinci, Gerlava-Banovci, Veržej, Bunčani, Bučočevci, Stara in Nova vas, Ilišovci, Krizovič, Ključarovič, Lukavci, Kokorič-Logarovič; može in mladeniči, žene in dekleta občine Stranice; žene in dekleta občine Dobrova pri Celju (126 podpisov); žene in dekleta vasi Lokravec pri Celju (73 podpisov); žene in dekleta iz Medloga in Lopate pri Celju (164 podpisov); može in mladeniči, žene in dekleta občine Artiče pri Brezicah (280 podpisov); občinski odbor trg Raibenburg; žene in dekleta iz Tessega, občina Videm (44 podpisov); občani trške občine Ptuj-ska gora (332 podpisov).

Ženski vestnik.

Ž Za žensko volilno pravico v Frankfurtu o. M. V mestnem zastopu v Frankfurtu sta vložili napredna ljudska in socialno demokratična stranka skoro enako glaseča se predloga, v katerih zahtevata med drugim žensko volilno pravico. V imenu mesta se je oglašil nadžupan, v toplih besedah povdaril zasluge in delo ženstva v občinski upravi in izjavil, da se magistrat iz razlogov pravičnosti izreka za žensko volilno pravico. Nato so izvolili odsek, ki naj izdela zakonski načrt za državno vlado in deželni zbor.

Ž Za osvoboditev žene. Odlična voditeljica modernega ženskega gibanja na Nemškem in znamenita pisateljica Helena Lange piše: Čim dlje gledam nemško žensko gibanje, tem jasneje mi postaja eno: da tudi njegovi prijatelji med moškimi redkokdaj hočejo to, kar ženske. Ženske hočejo, da bi smele tudi na zunaj v postavni obliki izraziti to, kar so spoznale za svoje posebno umevanje, za svojo posebno nardarjenost, za svoje poslanstvo v svetu: delovati hočejo stvariteljno. Moški, tudi taki, ki zavzemajo nasproti ženskemu gibanju povsem »dobrohotno« stališče, hočejo pa skoraj vedno le »pomoičico«, ki bi po njihovih namerah, v slučajih, ki bi se jim zdeli primerni, izpremenila v dejanje to, kar je pravzaprav moško mišljenje. Odtod posebna ljubezen do pasivne volilne pravice za ženske, brez aktivne; samo pasivna volilna pravica daje jamstvo, da v zakonodajne zastope ne pridejo stvariteljice, marveč prilagodujoče se ženske, dobre pomočnice. Odtod tudi vse polovičarstvo v ženskem šolstvu, v katerem se še vedno ne morejo odločiti, da bi njegovo uredbo prepustili ženskemu rokam. O osvoboditvi ženstva se komo moglo govoriti še-le tedaj, kadar bodo smele ženske: 1. svoje pralastne zadeve samostojno upravljati, kakor moški upravljajo svoje, 2. kadar se jim bo dovolil vpliv na skupne javne zadeve v smislu njihovih najbistvenejših zmognosti.

Prispevajte za sklad S. L. S.

Razne novice.

r Bogat berač. Zadnjo nedeljo je prišla praška policija mizarskega pomočnika Antona Novotnega, ko je beračil po hišah. Našli so pri njem 7375 K ter hranilno knjižico s 7638 K. Poulični berač je imel s seboj 15.013 K, a ljudje so mu dali milodare. Kakor je videti, beračem v Pragi dobro nese.

r Olomuc izumira. Po zdravstvenem poročilu za leto 1917. se je rodilo v Olomucu 153 otrok (90 dečkov ter 63 deklic), za 8 manj kakor leta 1916., a za 61 manj kakor leta 1915. Prvič v sedanji vojski je bilo moških novorojenčkov več. Nezakonskih otrok je bilo 41 (t. j. 27 odstotkov). Umrlo jih je vsega vkup 301 (141 moških ter 160 ženskih) proti 263 leta 1916. Po starosti je umrlo do 5. leta 35 oseb od 5. do 15 leta 11 oseb, od 15 do 30 leta 34 oseb, od 30 do 50 leta 46 oseb, od 50 do 70. leta 97 oseb, a nad 70 let 73 oseb. Bilo je torej mnogo smrtnih slučajev nad starejšo goperacijo, ki se ne more privaditi na vojno prehrano ter umira za marazmom. Porok je bilo 1. 1917. 157 proti 131 leta 1916.

r Čebele in pijanci. Znano je, da velja mravljinjska kislina, ki jo čebela pri piku izbrizga, kot najboljši protistrup proti strupom, ki se tvorijo v organizmu revmatikov. Nedavno so zdravniki v neki londonski bolnišnici s čebelnimi piki zdravili med drugimi revmatičnimi bolniki tudi štiri hude pijance. Zdravljenje je imelo nepričakovano, dvojen uspeh: ne le, da so ponehale revmatične bolečine, marveč vsi štirje bolniki, ki prej niso mogli prebiti brez olkoholnih pijač, so zdaj naenkrat dobili velik gnus nad vpijanjivimi pijačami. Sedaj že več mesecev nobeden izmed njih ni okusil kapljice alkohola. Zdravniki so stvar dalje preiskavali in dosegli enake uspehe v še več drugih slučajih. Ako bi se izkazal čebelni pik res kot zanesljivo učinkujoče zdravilo proti pijanstvu, bi to za blagor človeštva pomenjalo neizmerno več nego vse moderne tehnične iznajdbe. Sicer je pa po nekaterih francoskih vaseh, kjer se pečajo s čebelorejo, že dolgo znano, da čebelni piki skoro trenutno iztrevijo najbolj pijanega človeka.

r Dočakal je, da se je vrnil sin. Urednik »Mor. Severa« Jože Koruna se je vrnil domov na belo nedeljo. Dolgo časa ni bilo o njem ne duha ne sluha, domači so ga imeli že za mrtvega. Ušel je iz Sibirije. Njegov oče, onemogel starček, je v slutnji bližnje smrti imel edino željo, da bi še enkrat pred smrtjo videl svojega edinega sina. In starček se je spolnila njegova vroča želja. Sin se je vrnil iz ujetništva, a ne sam, ampak s svojo ženo Sibirijanko. Gledal je starček sina s solzo v očeh, a čez nekoliko ur po srečni sinovi vrnitvi je umrl.

r Obsojene visoke pete. Nedavno je bilo v akademiji zdravilstva v Parizu veliko predavanj o škodljivem vplivu visokih ženskih pet na zdravje. Zdal se George de la Fouchardiere v »L'Oeuvre« humoriistično poteza za visoke ženske pete in pravi med drugim, da zdravniki le z veseljem pozdravljajo škodljivost visokih pet. Kar se pa tiče tega, da se smešno primerja ženska hoja v modernih čevljkah kurjim korakom, se ženski svet presneto malo zmeni, vsaj dokazujejo z obilnim ptičjim perjem na klobukih, da so se ptičjem že jako približale. In potem! Kako naj žena pojasni možu, da se mora voziti v kočiji, če nima izgovora, da ne more hoditi v čevljkah z visokimi petami. Sicer pa kaj bi človek še kritiziral, saj je predobro znano, da nastajajo revolucije iz najbolj neznanih vzrokov.

r Slovaška »Bratstva« v Požunu. Akcija, ki jo je oživiloril poslanec Ferdiš Juriga v zgradbo velikega nabožnega narodnega slovaškega središča v Požunu, je uspešna nad vse pričakovanje. V velikem številu prihajajo pisma, vprašanja, basni in pesmi. Juriga piše o tem v »Slov. ludovych novinach«: Dela je s tem dosti, zasebne sile ne zadostujejo. Stvar je mnogo bolj važna in pomenljiva, kakor da bi se mogla naslanjati samo na zasebne moči in odgovornosti. Treba je združenih sil in odgovornosti pravne osebnosti. Tako zanimanje, odgovornost, lažja usposobljenost in uspeh nalog zahteva, da se osnuje »Bratstva«, delniška družba usmiljenja v Bratislavi, da bi to društvo prevzelo kot pravna oseba upravo telesno-duševnega usmiljenja v slovaškem narodu, kakor tudi vse vloge v »Bratstvu«. Izdamo 10.000 delnic po 20 kron v svrhu ustanovitve delniške družbe za izvrševanje krščanskega usmiljenja med Slovaki in v tem okviru prevzemo vneti može delo in odgovornost, za kar bom tudi jaz, če mi Bog ohrani zdravje, pripravljati žrtvovati vse svoje moči, da se uresniči načrt, ki sem si ga postavil za glavni cilj svojega življenja. Prišel bo dan, narod moj, če ne spustiš spred oči te zvezde, tega cilja, če boš vztrajno in požrtvovalno deloval, da bo stala Bratislava v Bratislavi, pri grobu stare slave, pri divnem Devinu v kotu dolgo-

teke reke Donave z Moravo, skaljeno v solzah, na cesti sredi sveta. Ko jo postaviš, svoje pravo, svojo slavo postaviš in ko bo stala, boš čislán po vsem svetu, sam v sebi, v svojem kraju, v svojem pravu. Plamenč stebel v puščavi, betlehemska zvezda slovaške odrešitve in slave, Bogu in ljudem najdražja, narodu in ogrski vladi najkorisnejša organizacija bodi ta »Bratstva«, delniška družba usmiljenja v Bratislavi«. In v takem znamenju začnemo pripravljati slovaško gnezdece za središče vsega naroda.

r Grofica Paninova pred boljševiškim sodiščem. Princezinja Dolgorukova je priobčila v »Times« zanimivo poročilo o obravnavi, ki se je vršila pred boljševiškim sodiščem proti grofici Zofiji Paninovi, ki je bila v začasni vladi Kereškega državnega podtajnika v naučnem ministrstvu. Boljševiki so jo obdolžili, da je poneverila državne denarje, na kar je bila grofica aretirana in postavljena na zatožni klop. Grofica Paninova, ki je mnogo storila za siromašne sloje, je ustanovila v Petrogradu zavetišče za uboge in je vse življenje in vse imetje žrtvovala dobrodelnim in socialnim podjetjem, ni seveda nobenega denarja poneverila, temuč je ob padcu začasne vlade denar skrila na varno. To je pa razkazilo boljševike, ki so dali grofico odpeljati v ječo. Revolucionarnemu sodišču je predsedoval tvorniški delavec. Ta je imel kratek govor, na kar je grofici Paninovi naznanil, da je obtožena poneverbe 32.000 rubljev državnega denarja in da je nasprotnica boljševiški vladi. Na srečo obtožene grofice je bil med navzočimi mlad tvorniški delavec, ki je nastopil kot zagovornik obtoženke. V navdušenem in ognjevitim govoru je pojasnjeval dobrodelno poslovanje grofice Paninove. »Sodržavljan, sodniki,« je zaklical, »oči cele Evrope so obrnjene na vas! Ne dajte, da bi se reklo, da ruski narod ne ume ceniti prave plemenitosti, ampak da spoštuje in ceni pošteno požrtvovalnost v blagor človeštva. Naj se glasi vaš izrek: Nedolžna! Zofija Vladimirovna! V imenu svojih sodrugov in v svojem imenu Vam izrekam zahvalo za vse, kar ste za nas storili in še delate.« Burno odobravanje je završelo po dvorani, ko je govornik končal svoj govor. Ko je spet nastala tišina, je nastopil drug mlad mož ter je proti obtoženki tako silno govoril, da naposled vsled izmučenja ni mogel dalje govoriti. Obravnava se je končala tako, da je bila grofica obsojena v nadaljno ječo tako dolgo, dokler ne odda denarja, da jo pa ne zadene nobena posebna kazen za to, ker je nasprotovala boljševiški vladi. Pozneje je bila grofica proti jamstvu vendar le spuščena iz ječe.

r Maksim Gorki o Leninu. Pisatelj Maksim Gorki opisuje v svojem listu »Novaja Žizn« Lenina takole: Lenin se šteje za socialističnega Napoleona in dovršuje se da j propast Rusije. Lenin je človek bogatih duševnih zmognosti in se je skozi 25 let bojeval v prvih vrstah za zmago socializma. V mednarodni socialni demokraciji je Lenin izmed največjih in najznamenitejših prikazni. Kot govornik in vodja ima vse potrebne lastnosti. Naroda ne pozna; nikdar ni živel v njem, poznal ga je edinole iz knjig. Inštinkte delavcev je kanil podšuntati k dejanju. Delavec mu je edino to, kar je sirovina tvorničarju. Ali vpraša se: Mar je mogoče v sedanjih razmerah iz tega materiala zgraditi socialistično družbo. Nikakor ne, ne! Čemu torej ta poskus? Navsezadnje mora le izpjadleteti... Preko Curiha so prišla dne 27. prosinca petrogradska poročila, da Lenin v istini nima več moči v rokah, da vso moč predstavlja Stoklov v družbi z Radkom... O tem, kdo je ta Radek, piše »Kuryer Codzienny«: Radek Sobelson je znana osebnost v Krakovu in Galiciji sploh. V gimnazijo je hodil v Tarnovu. Leta 1903. je posloval v redakciji socialnega lista »Naprzoda«, kjer se pa ni kaj dolgo držal. Ko se je torej za rusko-japonske vojske galska socialna demokracija spojila s poljsko socialistično stranko, je postal Sobelson pri »Naprzodu« nemogoč, list je nastopil javno proti njemu. Leta 1904. je bival v Curihu, kjer se je najprej sešel z Rusi, ali držeč se precej daleč od njih, zakaj bil je nezmožen ruskega jezika. Za revolucije leta 1905. je bil Sobelson narodno-demokratični agitator; v tej dobi je že dobro obvladal rusčino. Ko se je pričela sedanja ruska revolucija, se je povspel Radek na površje kakor osebni tajnik Leninov in je postal ravnatelj petrogradske brzojavne agenture. Zdal mu je 35 let.

Naredno gospodarstvo.

g Hroščeva zalega je letos, kakor kaže, zelo plodovita. Komaj je solnce zemljo nekoliko ogrelo, pa leta mrčes zvečer po zraku, kakor bi čebele rojile. Vsak kdor more po deželi in po mestih, naj v javnem interesu ugonablja tega škodljivca, da se ga še pravočasno, kolikor je le možno, iztrebi. Posebno županstva in šolska vodstva naj čimprej odrede vse potrebne. Ker je kurja piča zelo draga in jo je sploh težko dobiti, bodo kuretnarijem broščiti prav dobro služili.

g Izkoriščanje gozdov. Ker vsled tra-
fajče vojske občutno trpi gospodarstvo,
je poljedelsko ministristvo odredilo, da se
gozdi kolikor le možno izkoristijo ter da
v večji meri pridejo v poštev tudi postran-
ske gozdne koristi. Zaradi neugodnih po-
ljedelsko-gospodarskih razmer glede goz-
dne stelje se je ministrska naredba z dne
9. novembra 1917, št. 440 drž. zak., regu-
lirala, da ni v tem pogledu nobenih pri-
silnih določil, temveč da naj se z gozdi
okoristijo poljedelci ne glede na pogodzo-
vanje poleg stelje tudi s klajo, kakor n. pr.
gozdno travo, zelenjem, pašo po gozdih i.
dr. Tudi za preživljanje ljudi naj se gozdi
izkoristijo z gobami, jagodami in gozdnim
sadjem. Pri tem bode pa paziti, da se pri
ljudeh, ki bi to nabirali, ne bi podpirala
delomrznost, kajti to naj bode le postran-
ski zaslužek, sicer pa morajo dotičniki
biti v pomoč z ozirom na občutno po-
manjkanje delavskih moči pri raznih go-
spodarskih poslih. Z ozirom na predstoje-
če bode umestno, da imajo v to svrhu do-
tičniki sosebno od lastnikov in uprave-
ljiv velikih gozdov dovoljenja, da jih sicer
smejo izkoriščati, pri tem pa paziti na
gozdno-policijske predpise ter se ravnati
po navodilih, ki jih dobe od teh.

g Žito iz Ukrajine. »Reichspost« po-
roča, da se aprovizacijski promet iz Ukra-
jine po načrtu nadaljuje. Dne 24. t. m. ob
9. uri dopoldne je došel na vzhodnoga-
liško mejo tisoči vagon žita. Kdaj bo na
Kranjsko prišlo ukrajinsko žito, ne vemo.

Zgubil se je včeraj popoldan notes, v
katerem je bila večja vsota denarja in
druge listine. Pošteni najditelj naj ga od-
da takoj Zvonarska ulica št. 9, ker je
izgubitelj revni mož ob vse svoje premo-
ženje.

Pri boleznih srca in krvnih celic se
more z rabo naravne »Franz Josef« gren-
čice doseči redno odvajanje brez vsakih
večjih naporov.

Izplakovanje vratu s Fellerjevim bolečine tolaže-
čim, razkrajajočim rastlinskim esencnim fluidom
z znamko

„ELSA-FLUID“
olajša
dihanje
12 steklenic franko 14 K 32 vin. Lekarnar E. V.
Feller, Stubica, Elzstrg št. 134 (Hrvatsko). Čez
100.000 zahvalnih pisem. VII-2

Bolestnega in globoko žalostnega
srca naznanjamo v imenu vseh so-
rodnikov prijateljem in znancem pre-
bridko vest, da je naš nezgodni in
dobri soprog, oče, stari oče in stric,
gospod
Matevž Moder
hišni posestnik,
dne 25. aprila ob 1. uri popoldne po
daljši in mučni bolezni, previden s sv.
zakramenti za umirajočce, mirno v Go-
spodu zaspal.
Pogreb dragega nam pokojnika bo
v nedeljo dne 28. aprila dopoldne ob
pol 10. uri iz hiše žalosti, Selo št. 8,
»Sveti Petar« a »Sveti Petar«
Sv. maše zadušnice se bodo brale v
farni cerkvi v Šmarju, Dolenjsko.
Blagega pokojnika priporočamo v
blag spomin.
Selo pri Šmarju (Dolenjsko), dne
26. aprila 1918.
Marija Moder, soproga.
Fran, Ivan, Matevž, sinovi.
Marija, Frančiška, Rozalija, Jerica,
Ivanka, hčere.
1407

Potrli neizmerne žalosti naznanjamo
vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
pretresujočo vest, da je naša iskren-
oljubljena, dobra mati, oziroma stara
mati, tašča sestra in teta, gospa
Anna Kolonowitz vdov. Müller
včeraj, dne 26. aprila, ob 10. uri do-
poldne, po dolgem, mučnem trpljenju,
previdna s svetotajstvi za umirajočce,
mirno v Gospodu zaspala.
Treplo nepozabne pokojnice se bodo v
nedeljo, dne 28. aprila 1918, ob 5. uri
popoldne v hiši žalosti, Komenskega ulica
št. 36, svečano blagoslovilo, prepeljalo
na pokopališče k Sv. Križu in tam po-
ložilo v rodbinskem grobu k večnemu
počitku.
Svete maše zadušnice se bodo daro-
vale v več cerkvah.
V Ljubljani, dne 27. aprila 1918.
Globoko žalujoči ostali.

Potrli neizmerne žalosti naznanjamo
vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
pretresujočo vest, da je naša iskren-
oljubljena, dobra mati, oziroma stara
mati, tašča sestra in teta, gospa
Anna Kolonowitz vdov. Müller
včeraj, dne 26. aprila, ob 10. uri do-
poldne, po dolgem, mučnem trpljenju,
previdna s svetotajstvi za umirajočce,
mirno v Gospodu zaspala.
Treplo nepozabne pokojnice se bodo v
nedeljo, dne 28. aprila 1918, ob 5. uri
popoldne v hiši žalosti, Komenskega ulica
št. 36, svečano blagoslovilo, prepeljalo
na pokopališče k Sv. Križu in tam po-
ložilo v rodbinskem grobu k večnemu
počitku.
Svete maše zadušnice se bodo daro-
vale v več cerkvah.
V Ljubljani, dne 27. aprila 1918.
Globoko žalujoči ostali.

Milka Kezele roj. Legat naznanja
svojem in v imenu svojih mladoletnih
otrok Milce, Drejkota in Stanice vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem tužno
vest, da je naš iskren ljubljani soprog
ozi. oče, brat, svak in stric, gospod
Andrej Kezele
revident južne železnice
po dolgi, zelo mukepolni bolezni, previ-
den s tolažili svete vere dne 26. aprila
mirno zaspal v Gospodu.
Pogreb nepozabnega in nenadomestljive-
ga pokojnika bo v nedeljo, dne 28. aprila
ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Jer-
nejeva cesta 231 v Spodnji Šiški, na po-
kopališče k Sv. Križu.
Blagega pokojnika priporočamo v mo-
litev in blag spomin.
Spodnja Šiška, dne 27. aprila 1918.

Vsakovrstne **SLAMNIKE**, slamnate torbice
(cekarje), predpražnike, slamnate čevlje (solne)
priporočam gospodom trgovcem za obila naročila.
688 **FRAN CERAR**, tovarna slamnikov
v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

 SPREJME SE takoj **DEKLE**
z dežele, stara od 16 let naprej, za lahka
1401 domača dela. LJUBLJANA, Stari trg 26/II.

 Nrmlina pesa
pravačevronemska, se dobi pri
Sever & Komp., preje Peter Lassnik v
Ljubljani, Marijin trg.

 Močne delavke
sprejmo proti dobri plači v kemični to-
varni v Mostah pri Ljubljani. 1393

Kupi večjo množino 1410
bukovega oglja
trrdka **VIKTOR OMERSA, KRANJ.**

Izjava.
Z ozirom na razne govorce glede poravnave
v aferi Dolenc-Burger izjavljam, da je Milka Do-
lenc, vulgo Andrejčeva, iz Sajevč, okraj Postojna,
sedaj pri Jahaču v Kranju, od tožbe odstopila in
se je na njeno prošnjo poravnalo ter je v ta na-
men plačala vse stroške. 1408
Kranj, 26. aprila 1918.
Burger Marija.

GORICA :: F. BATJEL LJUBLJANA
Stalna ul. 2-4 Stari trg št. 28
TRGOVINA IN MEHANIČNA DELAVNICA.
Moška in ženska DVOKOLESA še s staro pneu-
matiko, ŠIVALNI in PISALNI STROJI, GRAMO-
FON, ELEKTRIČNE ŽEPNE SVETILKE. Najboljše
BATERIJE. Posebno nizka cena za preprodajalce.

Oddelek
dobrih zidarjev
se sprejme proti dobri plači. Dobava živil se pre-
skrbi. — Ponudbe na trdiko
G. TÖNNIES, stavbno podjetje, LJUBLJANA.

Čevljarški pomočnik
se takoj sprejme na trajno delo. Za hrano je pre-
skrbljeno.
JOSIP PRESEREN, SP. ŠIŠKA-LJUBLJANA,
Celovška cesta št. 82.

GARJE
srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in
živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in
ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo 4 K.
Po pošti 5 K poštne prosto. Prodaja in raz-
pošilja lekarna Trnkóczy v Ljubljani, zraven
rotovža. 1212

Bukovo oglje
za sukcesivne dobave do konca marca 1919 kupi
v vsaki množini
Preskrba goriva za Primorsko, društvo z o. j.
v Trstu. 1314

Učenka
se sprejme v večjo trgovino na deželi. Reflektira
se le na močnejše dekletke iz poštnih hiš, z lepo
pisavo in zanesljivo v računstvu. — Ponudbe s
sliko naj se pošljejo na upravo pod »na Dolenj-
skem 1299«.

Vžigalnike na bencin
komad K 6—; trgovci dobijo popust; ima
v zalogi
F. K. KAISER, LJUBLJANA,
1331 Šelenburgova ulica št. 6.

Krojarska zadruga v Ljubljani
naznanja slavnemu občinstvu, da se je dne 7. aprila
1918 na obnem zboru sklenilo s sporazumom
članov in članic, iztirjati zapadle račune potom
Zadruga.
Ker je pri sedanjih razmerah ves kredit
ustavljen, se naprošajo cenjeni naročniki, da rač-
une takoj plačajo.
Obenem se sklone tudi, nabaviti deščice,
vidne za vse omenjene obrate, z napisom:
»Prosi se račun takoj plačati!«
NAČELSTVO.

Mlad krojaški pomočnik
vešč vseh malih in nekaj velikega dela, hoče
VSTOPITI h kakemu mojstru, želeč zraven
hrane in stanovanja. Naslove mojstrov sprejema
uprava lista pod šifro »Mlad pomočnik«. 1402

KUHARICA
ISČE SLUŽBE za takojšnji nastop, najraje h kake-
mu gospodu duhovniku. Ponudbe na upravo tega
lista pod šte. 1397.

Prodaja se **težka kobilica**
stara 7 let, dobra za plemo. Cena po dogovoru.
ALOJZIJ KUNAVER, DRAVLJE št. 13, pošta
ŠT. VID NAD LJUBLJANO.

Več tisoč **smrekovih sadik**
po ceni 16 kron za 1000 komadov
ima oddati
graščina Ig, p. Ig-Studenec pri Ljubljani.

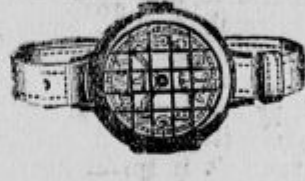
Paramente
cerkveno orodje, celotne cerkvene
oprave itd.
dobavlja najcenejše
JOSIP VEND, specialna trgovina,
Jablone ob Orlici, Češko.

Licitacija konj.
V mesecu maju 1918 se vrše licitacije
konj, ki so potrebni odpočitka, v naslednjem
redu:
Pri vnovčevalnici konj v Ljubljani dne 4.
in 16. maja ob 9. uri dopoldne; v Korminu dne
2. in 16. maja ob 9. uri dop.; v stabilni konjski
bolnišnici v Mariboru dne 25. maja ob 9. uri;
v Šoštanju dne 12. in 26. maja ob 9. uri; v
Radgoni dne 7. in 28. maja ob 9. uri; v Kranju
dne 13. maja ob 9. uri dopoldne.
K licitaciji se dopuste le taki ponudniki,
ki se izkažejo s kupno legitimacijo, potrjeno
od politične oblasti, da so poljedelci.
Čas, v katerem se lahko kupcu licitirane-
ga konja, če ta pogine ali ga je bilo treba
pokončati, nakaže drug nadomestni konj, se
podaljša od 14 dni na tri tedne.
Nasprotno mora kupec, kateremu se je
nakazal kak nadomestni konj, tega tekom treh
mesecev po odkazu tudi v resnici prevzeti.
Ta rok teče od onega dne, ko se dostavi do-
tičnemu kupcu pismeno obvestilo, da se mu
dovoli prevzeti nadomestnega konja.
Po preteku treh mesecev zapade pravica
do nadomestnega konja.

Štampilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štampiljev
Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Kupujte le domač izdelek, to je:
Emona

PRIZNANO NATBOLJŠE
pralni prašek
Dobiva se v vsaki prodajalni!

Ura z zapestnico
z varnostnim steklom
ponikljana K 30.—, 40.—, 50.—, 60.—, 80.—
z varnostnim steklom K 2.—, radij K 10.— več.
Žepne ure K 24.—, 30.—, 40.—, 60.—, 80.—.
Pošilja se z Dunaja proti vpslatvi zneska
poleg K 150 za poštino tudi na bojišče.
MAX BÜHNEL
Dunaj, IV. Margarethenstrasse 27/32.
Tovarniški cenik proti vpslatvi K 1.—.
Dinamo žepna svetilka K 30.—.

Kranjska deželna podružnica
n. a. deželne življenjske in rentne, nezgodne in jamstvene zavarovalnice
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II
 sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim riziko,
otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.
Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.
Prospekti zastoj in poštne prosto. Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi
pogoji.

Srbečico, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir,
zakonito zajamčeno »Skaboform« rujava
mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže.
Poskusni lonček K 230 veliki K 4—
porcija za rodbino K 11—, Zaloga za
Ljubljano in okolico: Lekarna pri zlatem
jeleni, Ljubljana, Marijin trg. 1520
Pazite na varstveno znamko »Skaboform«!

Stanovanje
s 3—4 sobami s pritliklami, še najraje ob per-
teriji mesta,
ISČEM ZA AVUGUSTOV TERMIN ALI TAKOJ.
inž. R. LAH, tajnik c. kr. kmetijske
družbe kranjske, Turjaški trg št. 3.

Kostanjev in hrastov les
 KUPI
PO NAJVIŠJI CENI
FELIKS JUST, REČICA NA PAKI
1398 **PRI CELJU.**

 PRODA SE na zelo prometnem kraju v
»Zametu« h. št. 200, ob glavni cesti v Reko ležeča,
pet minut od tramvajske postaje oddaljena lepa
dvonadstropna **velika hiša**
s salonom, KAVARNO, teraso, kegljiščem i. t. d.
Krasen razgled na morje. Hiša je primerna za
vsako obrt in ima vse obrtne koncesije. Več se
izve pri **IVANU IVANČIČ**, trgovcu v ZAMETU
1046 št. 286 pri Reki.

1403 A. I. 572/18/4
Dražbeni oklic.

Prodaja se dne 30. aprila 1918, dopoldne ob 9.
uri v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19 na prosto-
voljni dražbi v zapuščino po zamrli g. Berti Kantz
spadajoče pohištvo, in, sicer: razne omare, mize,
stoli, zofa, ogledalo, podobe in šivalni stroj. Reči
se smejo ogledati dne 30. aprila 1918 v času med
9. do 10. ure dopoldne na licu mesta.
C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I.,
dne 25. aprila 1918.

Razglas.
C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje
za dobavo **mehkih desk in obročev**
za leto 1918/19, na dan 10. maja 1918 konkurenčno
razpravo.
Ponudbe za dobavo morajo se najkasneje do
12. ure dopoldne omenjenega dne c. kr. tobačni
tovarni vpslati. Popolna vsebina razglasa, kateri
se tu uradno lahko vpogleda, nahaja se v uradni
»Laibacher Zeitung«. 1396

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani,
dne 25. aprila 1918.
Št. 5487/18. 1384

Razglas.
V zmislu razpisa c. kr. deželne vlade z dne
15. aprila 1918, št. 11.507, se bo v Ljubljani dne 3.
in 4. maja 1918 popisovala goveja živina, konji,
prašiči, ovce in koze, in sicer oba dneva od 8. do
12. ure dopoldne.
Komisija za pravo mesto bo poslovala v
mestnem popisovalnem uradu; na Barju in v Spod-
nji Šiški pa se bo popisovalo od hiše do hiše.
V Ljubljani stanujoči lastniki navedene živine
se torej pozivljajo, da jo pridejo pravočasno po-
pisat na magistrat.
Kdor bi navedel napačne podatke, prepoznane
prišel popisat živino ali pa bi kaj zamolčal, bo v
zmislu obstoječih predpisov kaznovan.
Mestni magistrat ljubljanski,
dne 22. aprila 1918.

C. J. Hamann
Ljubljana
Mestni trg št. 8.
Kljub zadnjim dogodkom dne
24. maja se nadaljuje obrat
trrdke v polnem obsegu.
Zaloga blaga
je zelo velika!